

PÜSPÖKLADÁNY

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

2013-2018

Tartalomjegyzék

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	4
Bevezetés	4
A település bemutatása.....	5
Demográfiai helyzet	7
Öregedési index	10
Belföldi vándorlások	13
Természetes szaporodás.....	14
Értékeink, küldetésünk.....	15
Célok	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja	15
A HEP Intézkedési Terv célja.....	16
Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzése (HEP HE)	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása	17
A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása	17
Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.	18
Általános fogalomértelmezés.....	19
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	23
Kapcsolódás helyi stratégiai és önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	23
A települési önkormányzat rendelkezésére álló adatok, kutatások áttekintése.....	24
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	25
Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	26
Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	28
Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása.....	34
Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	38
Telepek, szegregátumok helyzete	41
Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés	44
Sport	46
Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	47
A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	53
Kulcsproblémák összegzése	55
Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	56
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	57
Általános fogalomértelmezés.....	57
A gyermekek helyzetének általános jellemzői.....	58
A hátrányos, ill. halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés	61
Óvodáskorú gyermekek helyzete	62

Általános iskolások helyzete	65
Kulcsproblémák összegzése	67
Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	68
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	69
A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége.....	69
A munkaerő-piaci és családi feladatok összegeztetését segítő szolgáltatások.....	70
Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.....	70
A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak.....	71
Krizishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások.....	72
A nők szerepe a helyi közéletben	72
Kulcsproblémák összegzése	73
Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	73
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	74
Az időskorú népesség főbb jellemzői.....	75
Idősek munkaerő-piaci helyzete	75
A közszolgáltatásokhoz, információhoz való hozzáférés, programok.....	76
Kulcsproblémák összegzése	77
Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	78
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	79
A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái.....	79
Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei.....	80
A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés, akadálymentesítés	81
Kulcsproblémák összegzése	82
Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	82
8.Helyi partnerség	83
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	84
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	85
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	85
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) – Összegző tábla	96
Megvalósítás	98
1. A program nyilvánossága.....	99
2. Kötelezettségek és felelősségi körök.....	99
Elfogadás módja és dátuma.....	100

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Püspökladány Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A települési esélyegyenlőségi program célja, hogy az élet minden területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést, e mellett elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét. Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség törvényi követelmény. Az esélyegyenlőség követelmény az önkormányzatnak magával szemben és intézményeivel szemben. Cél, hogy mindenkinek egyenlő esélye legyen a munkavállalásra, az oktatásra, az egészségügyi ellátásra, közszolgáltatásokra, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, fiatal vagy idős, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Püspökladány lakott hely volt már időszámításunk előtt, erről tanúskodnak a város közelében lévő Kincses-dombon végzett ásatások, ahol körülbelül 4000 éves katakombába sírokat tártak fel, melyek Európa-szerte egyedülállóak. Különböző leletek bizonyítják a hely lakottságát a népvándorlás, a honfoglalás és az Árpád-ház korából is. Viszont a település keletkezésének ideje nem határozható meg pontosan, ez feltehetően a X-XI. századra tehető. Első írásos emlékünk a Váradi Konvent 1351-ből származó oklevele, mely LADAN formában említi a mai név utótagját. A város nevének eredetét szintén homály fedi. Elméletek születtek besenyő, szláv, alán és ősmagyar eredetre, melyek közül legelfogadhatóbb az a tézis, mely Ladányt egy ősi magyar személynévként azonosítja (Vorovszky tézis). A mai név feltehetően birtoktestet jelöl, mégpedig a kismemesi Bajomi család Ladány nevű birtokát, melyet a váradi püspöknek zálogosított el. A település nevét 1543-ban Pisppek Ladan formában említik. A település a Rákócziak birtoka is volt. Rákóczi György idejéből származik a református templomban lévő ún. Rákóczi-harang. A szabadságharc bukása után Püspökladány kincstári birtok lett, majd a XIX. század elején az udvar József nádornak adományozta. Településünket 1901-ig Püspök-Ladányként említik, a mai névhasználata ezen időponttól él. A középkorban Püspökladány nem volt számottevő település. Népesége évszázadokon át elmaradt a szomszédos Nádudvarétól vagy Kabáétól. A korabeli népességszámlálások szerint 1552-ben 645 fő, 1594-ben 1300 fő, 1725-ben 1190 fő, a II. József korában végzett első magyarországi népszámláláskor pedig 2454 fő lakosa lehetett Püspökladánynak. A város fejlődése a XIX. század második feléig igen lassú volt, hiszen a település többször elpusztult és benépesült. Az első lakott részek 1554-ben a tatárok betörésekor elpusztultak. Ennek ellenére 1558-ban már Dél-Szabolcs vármegye legnépesebb települése volt, de újra elpusztult, és csak az 1600-as évek elején népesült be újra. A XVII. század végétől a források Ladányt oppidumnak, azaz mezővárosnak nevezik. A vásártartási engedélyt és a mezővárosi rangot hivatalosan 1847-ben kapta meg. A város fejlődésének további lendületet adott a Széchenyi és Vásárhelyi által kezdeményezett nagy folyó- és vízszabályozási munka, amely a múlt század utolsó évtizedeiben hozta meg eredményét. Ugyanis 1892-ben készült el a Jász-Nagykun-Szolnok és Hajdú-Bihar megye határán épült Hortobágy-Berettyó főcsatorna püspökladányi szakasza. A terület lecsapolását követően vett lendületet a mezőgazdaság. Szintén a XIX. század

második felében következik be a közlekedés jelentős fejlesztése. Püspökladányon halad át a Budapest-Debrecen, illetve a Budapest-Nagyvárad közötti vasútvonal (1857-58.) és 1872-ben a nyugat-keleti országos közúti főútvonal szintén ezt az irányt követi. Így Püspökladány a XIX. századra közlekedési csomóponttá vált, bekerülve az ország vérkeringésébe. A közlekedés és az ipar fejlődése ellenére a város agrárjellegű település maradt. A két világháborúban a város embervesztései igen súlyosak voltak, maga a település azonban nem szenvedett nagy anyagi kárt. A közlekedés gyorsan helyreállt és a község megtartotta közigazgatási központ szerepét. A gazdasági élet meghatározója továbbra is a mezőgazdaság volt. A termelészövetkezetek a 1960-as évek végére megerősödtek. Szerényebb mértékben az ipar is fejlődött, de a városba nem sikerült nagyobb ipari üzemet telepíteni. Kiépült a városi típusú intézményrendszer, azaz a közoktatás, közművelődés, egészségügy, pénzügyintézetek, szolgáltatóházak. Fejlődött az infrastruktúra, és érezhetően megnőtt a település vonzása. A település közigazgatásában is jelentős változások zajlottak. Püspökladány közigazgatásilag 1876-ig Szabolcs vármegyéhez tartozott. 1876-tól a hajdúvárosokkal együtt az újonnan létesített Hajdú vármegyéhez, 1950-től Hajdú-Bihar megyéhez rendelték. 1929-ben járási székhely lett. A hajdan volt mezővárost 1986. január 1-én várossá nyilvánították. Püspökladány évtizedeken át a térség (Nagy-Sárrét) igazgatási, oktatási, egészségügyi, kereskedelmi központja.

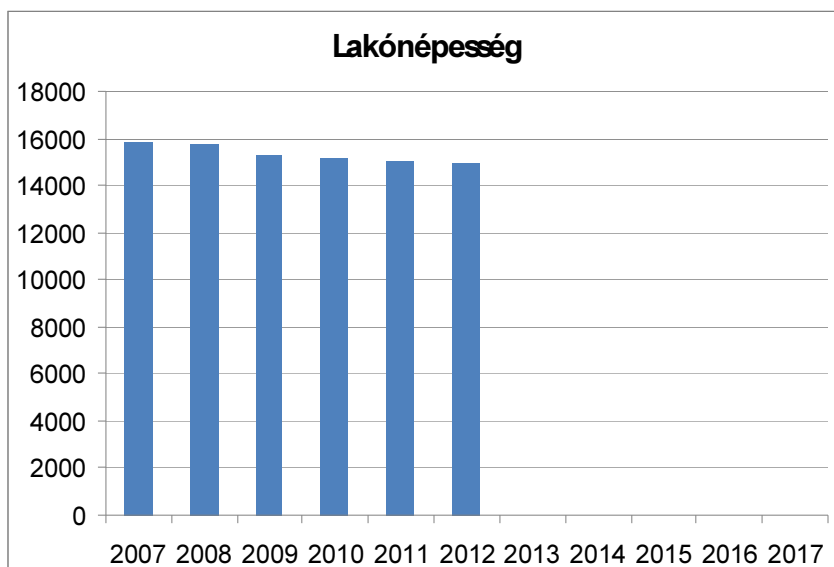
Demográfiai helyzet

Püspökladány közigazgatási területe 186,95 km. A település népsűrűsége a 2012-es adatok szerint 78,62 fő/km. A be- és elvándorlás a kistérségben településenként változó mértékű. Püspökladány vonatkozásban mintegy 1100 főt meghaladó volt a népességcsökkenés 2007-2012 között a KSH adatai szerint. A népességveszteség egyrészt természetes fogyásból, azaz a halálozásoknál kevesebb születésből, másrészt a népesség elvándorlásából ered.

Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás az előző évekhez viszonyítva
2007	15880	
2008	15759	99%
2009	15258	97%
2010	15164	99%
2011	15049	99%
2012	14929	99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTART

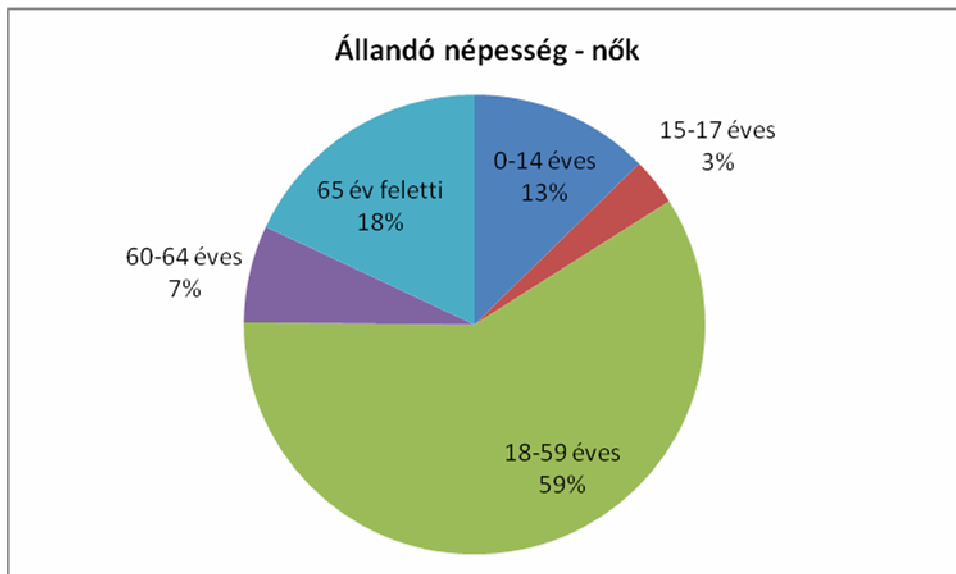

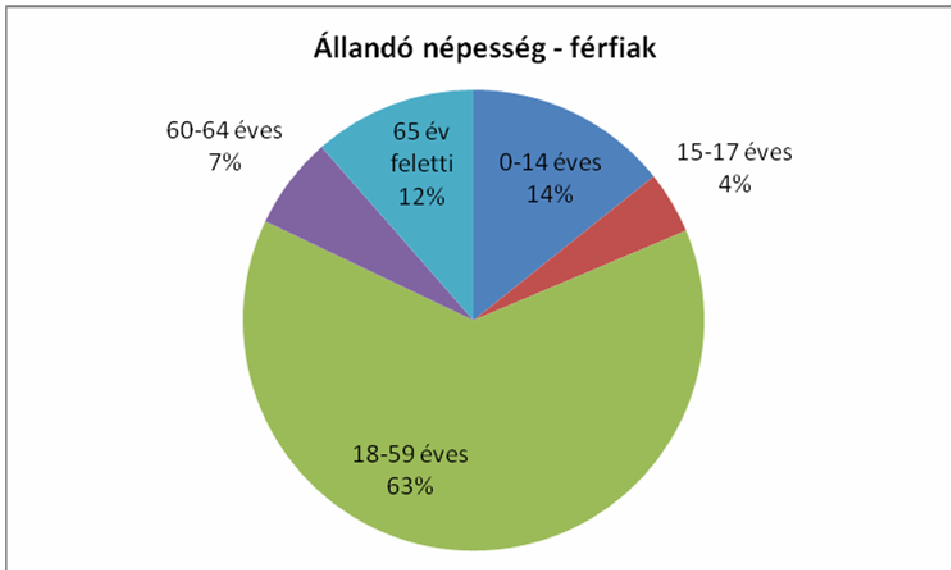
A város népsűrűsége 78,62 fő/km, ezzel a megye közepes népsűrűségű városai, közé tartozik.

Állandó népesség

2012 év	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	7881	7508	15389	51%	49%
0-2 évesek			374		
0-14 éves	995	1064	2128	47%	53%
15-17 éves	294	319	613	48%	52%
18-59 éves	4067	4751	8818	46%	54%
60-64 éves	523	485	1008	52%	48%
65 év feletti	1403	820	2223	63%	37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de máshol tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy, hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Öregedési index

A hosszú távú demográfiai jövőképet leginkább meggyőzően és szemléletesen kifejező mutató az **öregedési index**, ami az időskorúaknak a gyermekkorúakhoz viszonyított arányát méri.

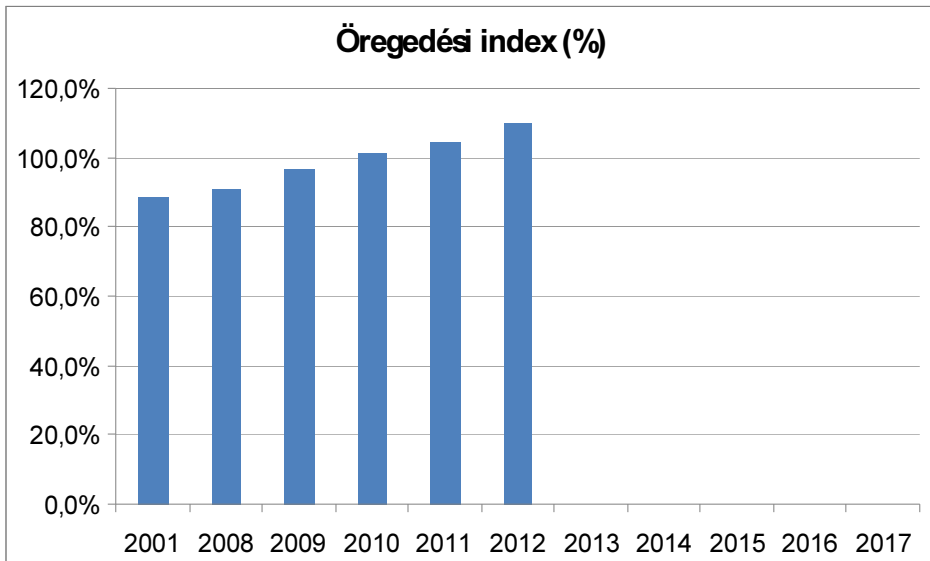
A mutató folyamatosan emelkedik az elmúlt éveket figyelembe véve, és a jelenlegi korösszetételt tekintve, ez a tendencia a jövőben sem változik. Jelenleg már megszülettek azok a gyermekek, akik az elkövetkező tizenöt évben az aktív korúak körébe lépnek, létszámuk azonban jóval elmarad a jelenleg még aktív korú szülők nemzedékétől. Emelkedik az aktív korból az időskorba lépők száma. A tendencia eredményeként megváltozik az inaktív-aktív népesség aránya és a munkaképes korú lakosság fokozatosan, előregedik.

Az öregedési indexben igen jelentősek a különbségek a férfiak és a nők között. Jelenleg száz leánygyermekre 141 időskorú nő jut, míg a fiúgyermek még többségben vannak az időskorú férfiakhoz képest: száz fiúgyermekre 72 időskorú férfi jut.

Öregedési index

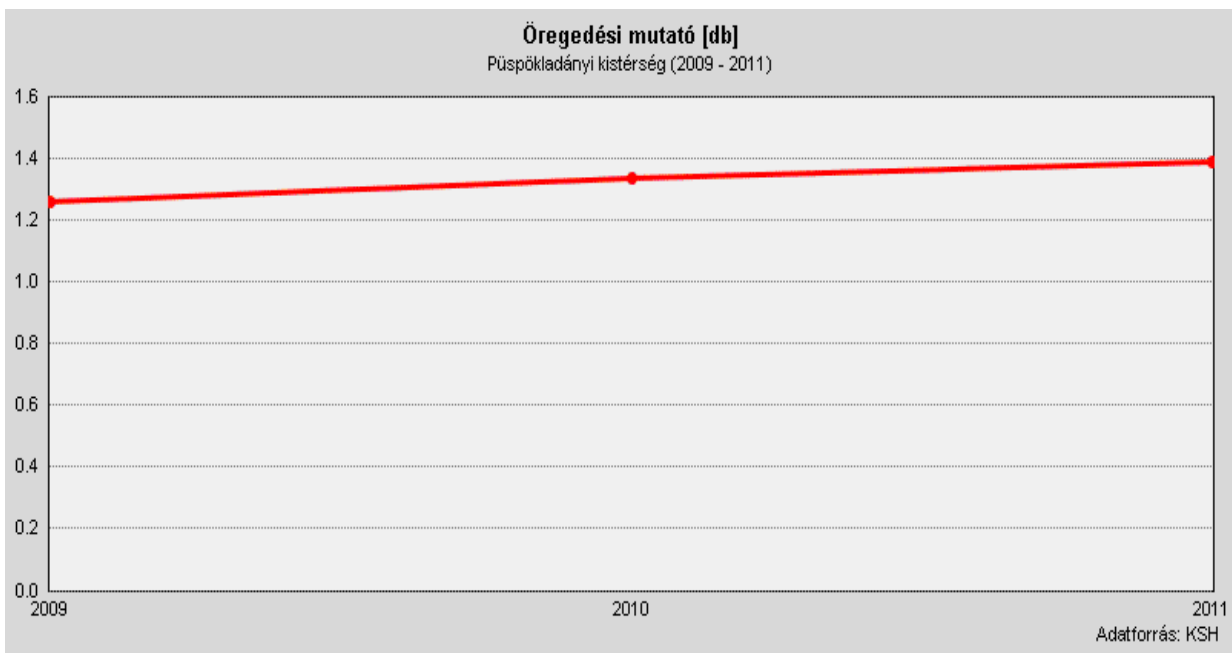
	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	2835	3191	88,8%
2008	2180	2394	91,1%
2009	2222	2287	97,2%
2010	2236	2196	101,8%
2011	2223	2128	104,5%
2012	2272	2061	110,2%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

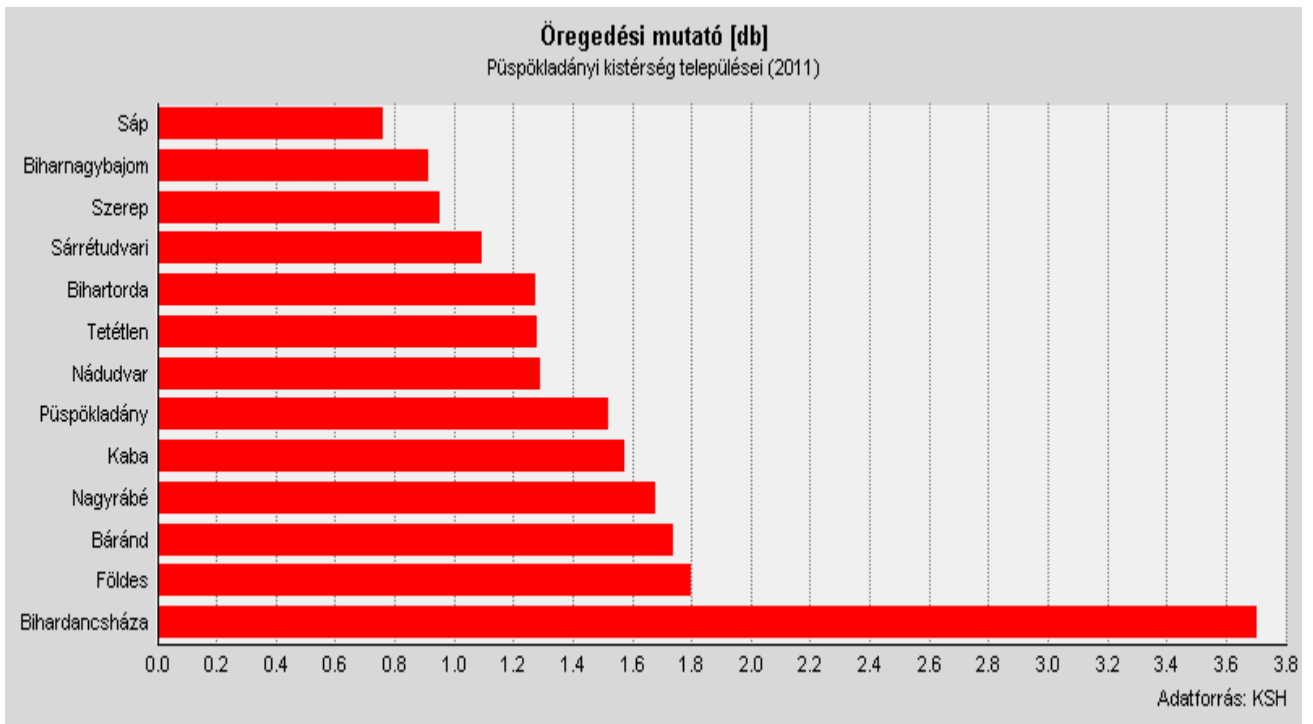

Öregedési index Püspökladány kistérségében

Ha térségi szinten vizsgáljuk meg a lakosság előregedését, hasonló eredményeket tapasztalhatunk.

Bizonyos települések öregedési indexe viszont aggasztó képet mutat. Bihardancsházán a legmagasabb az öregedési index, míg Sápon a legkedvezőbb a helyzet e mutatók figyelembe vételével.

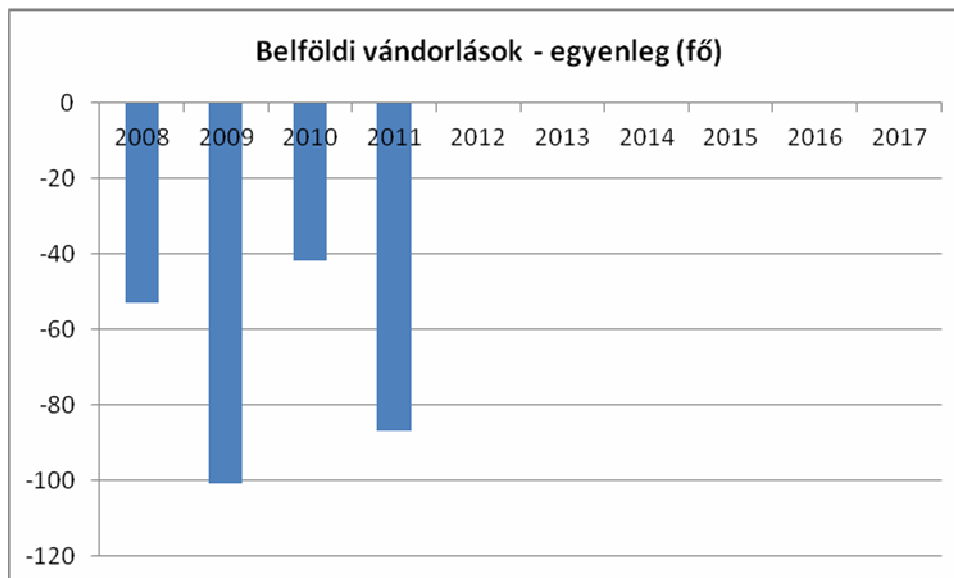
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások

A KSH definíciója szerint: "a belföldi vándormozgalom a népesség országon belüli térbeli, földrajzi mozgását követi nyomon." Hiszen az egyes területeken a népesség száma nem csak a természetes népmozgalomból (születés, halálozás) adódóan változik, hanem a népesség vándorlása miatt is.

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	247	300	-53
2009	173	274	-101
2010	164	206	-42
2011	159	246	-87

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vándorlás mértéke elsődlegesen a népességszámra gyakorol hatást, de e mellett más demográfiai tényezőket is befolyásol. A vándorlások miatt változik a területek korösszetétele, hiszen a vándorlás az aktív korúak, ezen belül is a 20-39 éves korosztályt érinti. A KSH adatai szerint, az említett korcsoporton belül a 20-29 év közöttieknél figyelhető meg a legmagasabb mobilitás, a korból adódó kötetlenség miatt, pl. még nincs lakása, gyermeke. Az aktív korúak elvándorlása hatással van más korcsoportokra is, hiszen ez által változik az aktív és inaktív csoportok egymáshoz való viszonya, változik az öregedési index is.

Természetes szaporodás

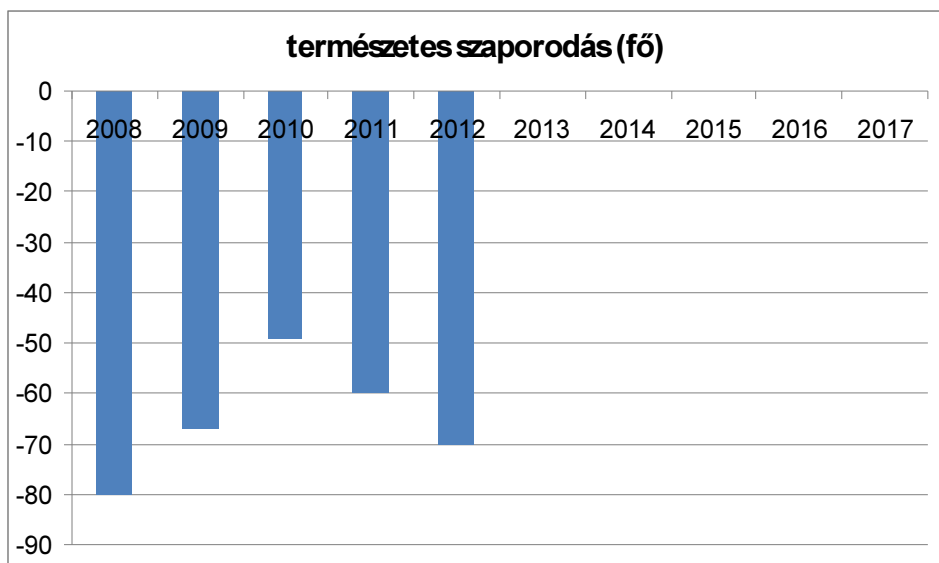
A KSH definíciója szerint: "az évészületés és a halálozás különbözete." Azt mutatja meg, hogy adott évben, adott területen nőtt-e vagy csökkent a lakosság száma.

Ez a folyamat évek óta csökkenést mutat, csökkenő születésszám mellett tovább csökkenő halálozási mutatókkal (előregedés).

Magyarországról – a környező országokhoz hasonlóan – elmondható, hogy hosszú évek óta folyamatosan fogy a népessége.

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	134	214	-80
2009	113	180	-67
2010	114	163	-49
2011	130	190	-60
2012	110	180	-70

Forrás:TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Püspökladány Város Önkormányzata feladatának érzi, hogy az esélyegyenlőség folyamatosan érvényesüljön, a különböző önkormányzati határozatok meghozatalában, intézkedések megtételében. E mellett cél, a hátrányos megkülönböztetés csökkentése, megszüntetése, a megkülönböztetéstől mentes gondolkodás erősítése. Kiemelt küldetésünk továbbá az egyenlő bánásmód, és az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára, mely megvalósításához nélkülözhetetlen az együttműködés és az együttműködés összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

Célok**A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja**

Püspökladány település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP Intézkedési Terv célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzése (HEP HE)

A helyzetelemzés többféle módszerrel készült. Előzetesen tanulmányoztuk a vonatkozó jogszabályokat, törvényi rendelkezéseket, valamint Püspökladány esélyegyenlőségi dokumentumait, az uniós pályázatok esélyegyenlőségi szempontú vállalásait. Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési információs Rendszeren keresztül felhasználtuk a Központi Statisztikai Hivatal, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Országos Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság valamint az Önkormányzattól származó adatokat. Felhasználtuk a Püspökladány Város 2010-ben készült Helyi Esélyegyenlőségi Programban szereplő adatokat, információkat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Püspökladány Város Önkormányzata az alábbi rendeleteket alkotta meg, annak érdekében, hogy az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetét segítse.

- az első lakáshoz jutás támogatásáról szóló 22/1993. (XII. 29.) számú önkormányzati rendelet, hatályos: 1994.01. 01-től
- a rászorulóknak részére nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló 13/2004. (III. 26.) számú önkormányzati rendelet, hatályos: 2004.05. 01-től
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról szóló 20/2005. (IX. 30.) számú önkormányzati rendelet, hatályos: 2005.10. 01-től
- a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő adósságkezelési szolgáltatás működtetéséről szóló 21/2012. (VIII.31.) számú önkormányzati rendelet, hatályos: 2012.09.01-től

E mellett a város 2010-től rendelkezik érvényes Helyi Esélyegyenlőségi Programmal. A program teljes, minden fejezetre kiterjedő értékelésének esedékessége 2014. évre volt tervezve. de szem előtt tartva a város, minden törvényi előírásnak való megfelelést, az értékelés ebben az évben vált esedékessé.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetű személyek munkaerőpiaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

Általános fogalomértelmezés

Diszkrimináció (hátrányos megkülönböztetés) Az Ebtv (az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 2003. évi CXXV. Törvény) **közvetlen diszkrimináció**nak tekinti, ha neme vagy más hasonló személyes tulajdonsága következtében valakivel kedvezőtlenebbül bánnak, mint más – egyéb tekintetben hasonló helyzetű – személyekkel. Ez a diszkrimináció talán mindenki számára legismertebb, tipikus formája. Példa lehet rá, amikor egy állásinterjún valakit kizárólag a neme miatt utasítanak el egy ellenkező nemű jelölttel szemben. De közvetlen diszkrimináció az is, ha egy női munkavállaló kevesebb bért kap a neme miatt, mint a hasonló értékű munkát végző férfi munkatársa. Férfiak is lehetnek áldozatok: amíg nem váltak jogosultak a gyerekre, egészen 1999-ig nem dönthettek úgy, hogy – munkaviszonyuk megszüntetése nélkül – ők maradnak otthon a kisgyermekkel. De olyan is előfordul, hogy férfijelentkezőket recepciós vagy hostessi állás betöltéséből kizárnak.

Közvetett diszkriminációnak minősül, ha bizonyos rendelkezések, intézkedések, végrehajtásakor kiderül, hogy bár a felszínen semlegesnek mutatkoznak, egy jól beazonosítható csoporthoz tartozó személyek mégis látványosan többségben vannak azok közt, akiknek a jogszabály, intézkedés vagy munkahelyi gyakorlat hátrányt okoz. Közvetett diszkrimináció

valószínűleg például, ha valamely munkakör betöltésekor a munkáltató a feladat ellátásához egyébként nem szükséges 10 év megszakítás nélküli munkaviszonyt követel meg, kizorítva ezzel a munkafelvételből mindazokat, nőket, akik szülés és gyermekgondozás miatt megszakították a munkaviszonyukat valamennyi időre (vagyis a 25 és 35 év közötti nők többségét). De közvetett diszkriminációról beszélünk akkor is, ha egy munkakör betöltéséhez feleslegesen bizonyos testmagasságot írnak elő feltételül, hátrányos helyzetbe hozva ezzel a női jelentkezőket, vagy éppen "csinos" fiatal jelentkezését várják, egyértelműen utalva arra, hogy női munkatársat keresnek.

A **gender** – az ember neme. De nem az a neme, amely a testével veleszületett, hanem az a neme, amely egész kis korától erre a testi-biológiai nemre ráerősödik, rászerveződik. A gender nem biológiai természetű tulajdonság, mint a vércsoport vagy a hajszín, de nem is afféle változó nézet vagy meggyőződés, amiről néhány jól irányzott érveléssel le lehetne az embert beszélni. A gender lényegi eleme a személyiségünknek, olyan viszonyok – a férfi-női viszonyok, s bennük a saját ezekhez fűződő viszonyaink – összessége, amelyet a társadalomtól (elsősorban közvetlen környezetünktől) kapunk s építünk be személyiségünkbe.

Előnyben részesítés: Az előnyben részesítés egy ún. puha eszköz: mindaddig, amíg az adott döntési szinten – vagy szakterületen – dolgozók között bármelyik nem aránya el nem éri legalább a 40%-ot, azonos erényekkel rendelkező jelöltek közül a gyengébben reprezentált nemhez tartozót kell fölvenni, illetve kinevezni.

Szegregátum: Szegregátumnak azok a területek tekintendők, melyek megfelelnek az alábbi mutatók egyikének: minimum egy háztömbből-négy utca és egy közterület között elhelyezkedő ingatlanokból – álló településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság (az aktív korú népességben belül legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők) aránya (szegregációs index) meghaladja az 50 %-ot, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt. A terület népességszámát jelenidőszakra a Népszámlálás nyilvántartó alapján kell definiálni.

Fogyatékkal élő személy: aki érzékszervi - látás, hallásszervi -, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben, vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: „Fot.”) már differenciáltabb szabályozást ad: megkülönbözteti az akadálymentesség és az egyenlő esélyű hozzáférés fogalmát.

Funkcionális akadályozottság: a gyógypedagógia új „fogyatékoság-főfogalma”, amely a funkcionális egészség bármely területén létrejövő zavar = funkcionális képességzavar, röviden = képességzavar, amely lehet a testi funkciók, testi struktúrák akadályozottsága, a tevékenység akadályozottsága (individuális síkon), és a részvétel akadályozottsága (társadalmi síkon).

Az akadálymentesség: az épített környezeti feltételekre vonatkozó követelmény. A fogalom pontos meghatározását a Fot. az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Éptv.) 2. §-ának 1. pontjára utalja. Ez utóbbi jogszabály definíciója szerint akadálymentes az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük. Az Éptv. felhatalmazása alapján megalkotott országos településrendezési és építési követelményekről szóló jogszabály is átveszi ezt az akadálymentesítési koncepciót.

Az egyenlő esélyű hozzáférés: fogalmát a Fot. a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében definiálja. „Egyenlő esélyű hozzáférés: a közszolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető. Továbbá az az épület, amelyben a közszolgáltatást nyújtják, mindenki számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók és a szolgáltatások egyformán igénybe vehetők.”

SNI: Sajátos nevelési igényről beszélünk azoknál a gyermekeknél, akiknek nevelhetősége eltér a többi gyermekétől. Iskoláztatási szempontú, nem diagnosztikus, a mai magyar közoktatási törvényben használatos kifejezés. Az ebbe a csoportba tartozó gyermekek nevelése-oktatása eredményességének érdekében biztosítani kell az óvodai, iskolai követelmények módosítását és a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű pedagógiai segítségnyújtást. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: a, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos; b., pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (például dyslexia, dysgráfia, dyscalculia, autizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

Közszolgáltatás: az állami, illetőleg az önkormányzati feladatellátást nyújtó szervek, intézmények által nyújtott szolgáltatások, a működésük során kifejtett tevékenységek. Mindez lényegében magában foglalja a közsféra szolgáltatásait. Közszolgáltatásnak minősül továbbá minden ügyfélszolgálati rendszerben működő szolgáltató tevékenység, függetlenül attól, hogy ki a szolgáltatás nyújtója. A feladat ennél fogva kiterjed a piaci szektor szereplőire is. Az érintett érdekvédelmi szervek kezdeményezésére a törvény közszolgáltatásnak minősíti a település vagy településrész közellátását szolgáló, hatósági engedély vagy hatósági kötelezettség alapján végzett nyilvános szolgáltató tevékenységeket is. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a fogyatékos személyek többsége elsősorban nem a kormányzati szervek épületeinek a látogatója. Sokkal gyakoribb pl. az áruházak, a vendéglátó ipari és idegenforgalmi egységek, a vállalkozásként működő gyógyszertárak használata. A Fot. ezeken kívül a fogyatékos embereket megillető egyes jogok, és az esélyegyenlőség egyes célterületeinek tekintetében speciális szabályokat határoz meg az akadálymentesség, ill. a hozzáférhetőség megteremtésével valamint az erre vonatkozó határidőkkel kapcsolatban.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Kapcsolódás helyi stratégiai és önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Püspökladány város esélyegyenlőségi tervét megelőzte a város egészére kiterjedő közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és terv, valamint az Integrált Városfejlesztési Stratégia és az ennek külön fejezetét képező Anti-szegregációs terv. A két dokumentum megvalósítását az önkormányzat testületi határozataival elfogadta, ennek megvalósítását vállalta. A Települési Esélyegyenlőségi Program készítése során az alábbi stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat, tekintettük át, és gondoskodtunk a Települési Esélyegyenlőségi Program és azok összhangjának megteremtéséről:

- Püspökladány Város Önkormányzat Költségvetési Koncepció
- Püspökladány Város Önkormányzatának Gazdasági programja 2011-2014
- Püspökladány Város Települési Környezetvédelmi Programja
- Integrált Városfejlesztési Stratégia Püspökladány
- Anti-szegregációs Terv
- Püspökladány Város Településfejlesztési Koncepció
- Püspökladány Város Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja
- Püspökladány Város Önkormányzata Ifjúságpolitikai Koncepciója 2008-2018
- Sportkoncepció 2004-2014
- Püspökladány Helyi Esélyegyenlőségi Program 2010-2014
- Püspökladány Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- Püspökladányi Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Pedagógiai Szakszolgálat Pedagógiai Program 2013

A települési önkormányzat rendelkezésére álló adatok, kutatások áttekintése

A helyi esélyegyenlőségi program a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott „Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok Megalkotásához” című segédlet, az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló rendelet és az érvényes Helyi Esélyegyenlőségi Program alapján készült.

A helyzetelemzés a KSH és a TeIR adatbázis valamint az Önkormányzat adatain alapul.

A TeIR adatbázisa nem tartalmazza **2012. évre vonatkozóan a népességi adatokat**, illetve a **2011. évi népszámlálási adatok** még nem elérhetők. Az egyes célcsoportoknál megadott 2001-es népszámlálási adatok napjainkban, 2013-ban nem adnak reális képet, azokat csak a HEP két éves felülvizsgálatakor áll módunkban vizsgálni és frissíteni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A Szociális Gondoskodási Iroda több éves tapasztalatai alapján az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének és a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. A mélyszegénységben élők, és a romák helyzetének vizsgálatakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a két csoport egymástól nem teljes egészében független. A két csoport nagy része fedésben van egymással. Viszont nem minden mélyszegénységben élő személy roma, és nem minden roma, mélyszegénységben élő. Ám a tapasztalat az, hogy a romák élete az esélyegyenlőség tekintetében jelentősen hátrányosabb helyzetet tükröz.

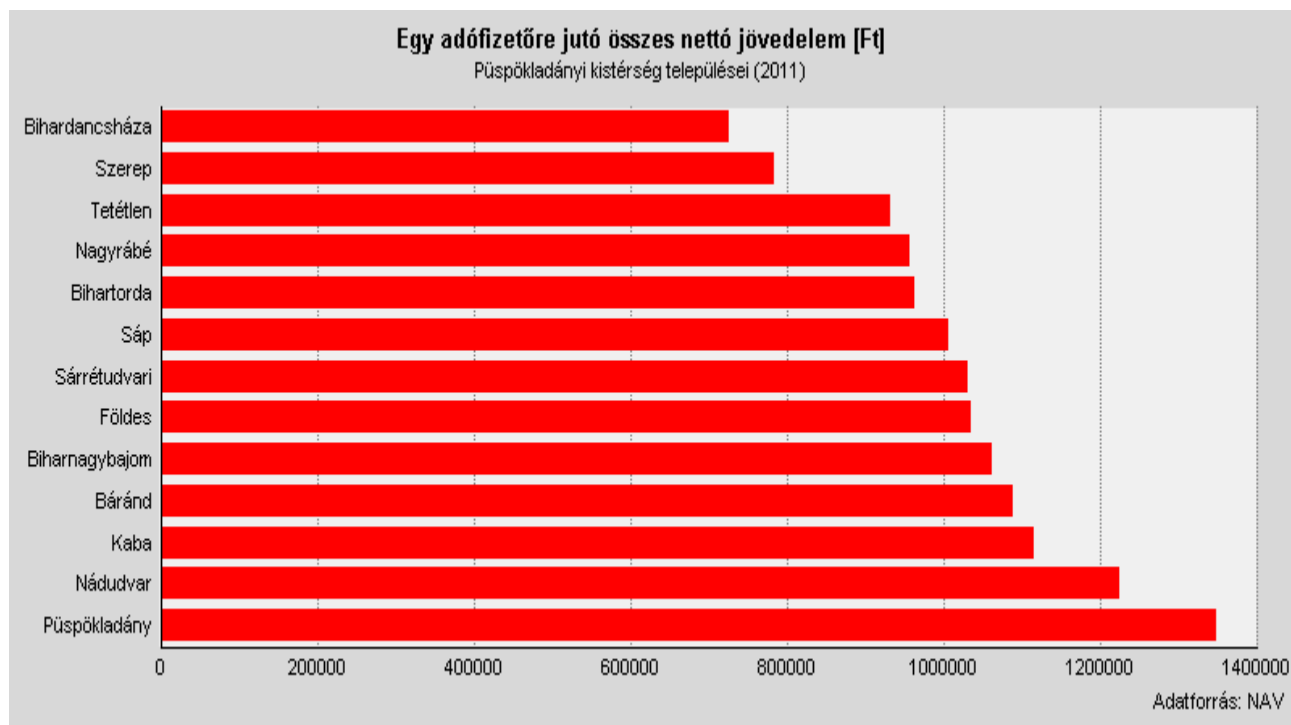
A romák minden területet átfogó helyzetének vizsgálatakor probléma, hogy hivatalos adatok nem állnak rendelkezésre. A települési önkormányzatnak a hatályos adatvédelmi jogszabályok, betartásával arra kell törekednie, hogy minél több adatot gyűjtsön be a településen élő romák helyzetével kapcsolatban.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.

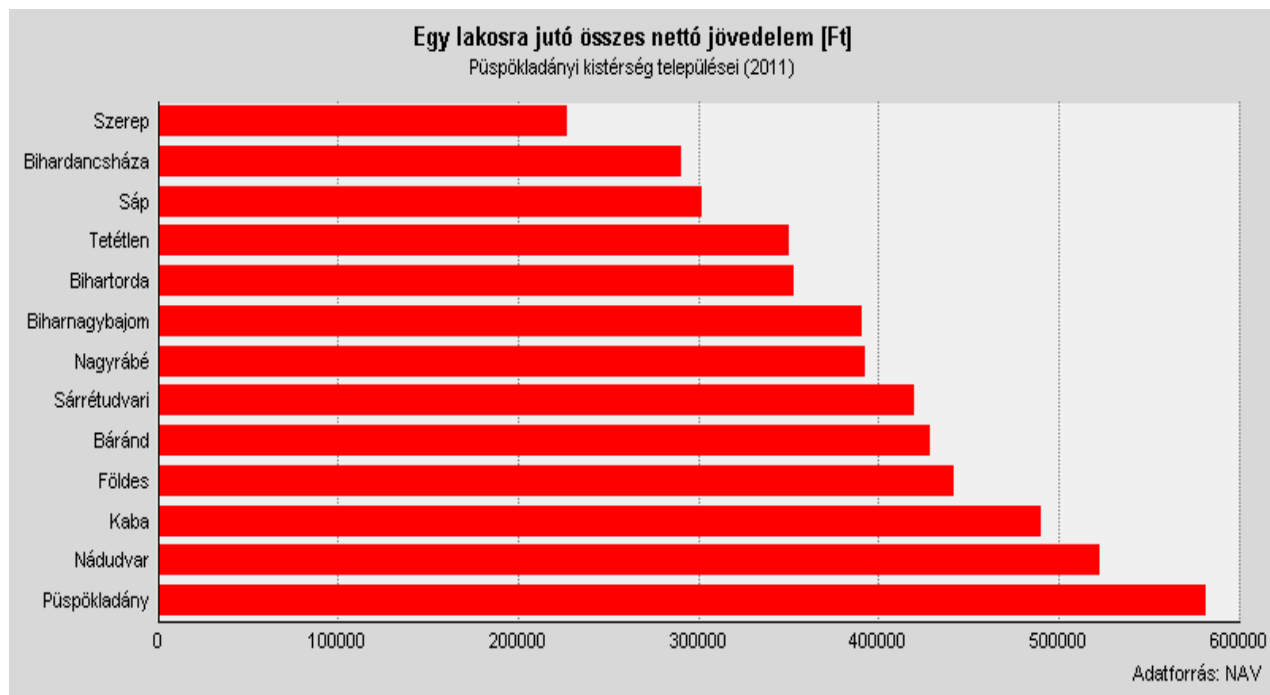
A roma népesség többsége a társadalmi gazdasági problémákkal jelentős mértékben sújtott régiókban (az Észak - magyarországi és a Kelet Magyarországi régióban) és hátrányos helyzetű térségekben él. A hátrányos helyzetű térségekre célzott programok hatékony beavatkozási lehetőségeket kínálnak a roma lakosság helyzetének javítására, ám a programok csak abban az esetben érhetik el céljukat és hatásukat, ha ő maguk bevonásra kerülnek a program előkészítésétől a végrehajtásig.

Jövedelmi és vagyoni helyzet

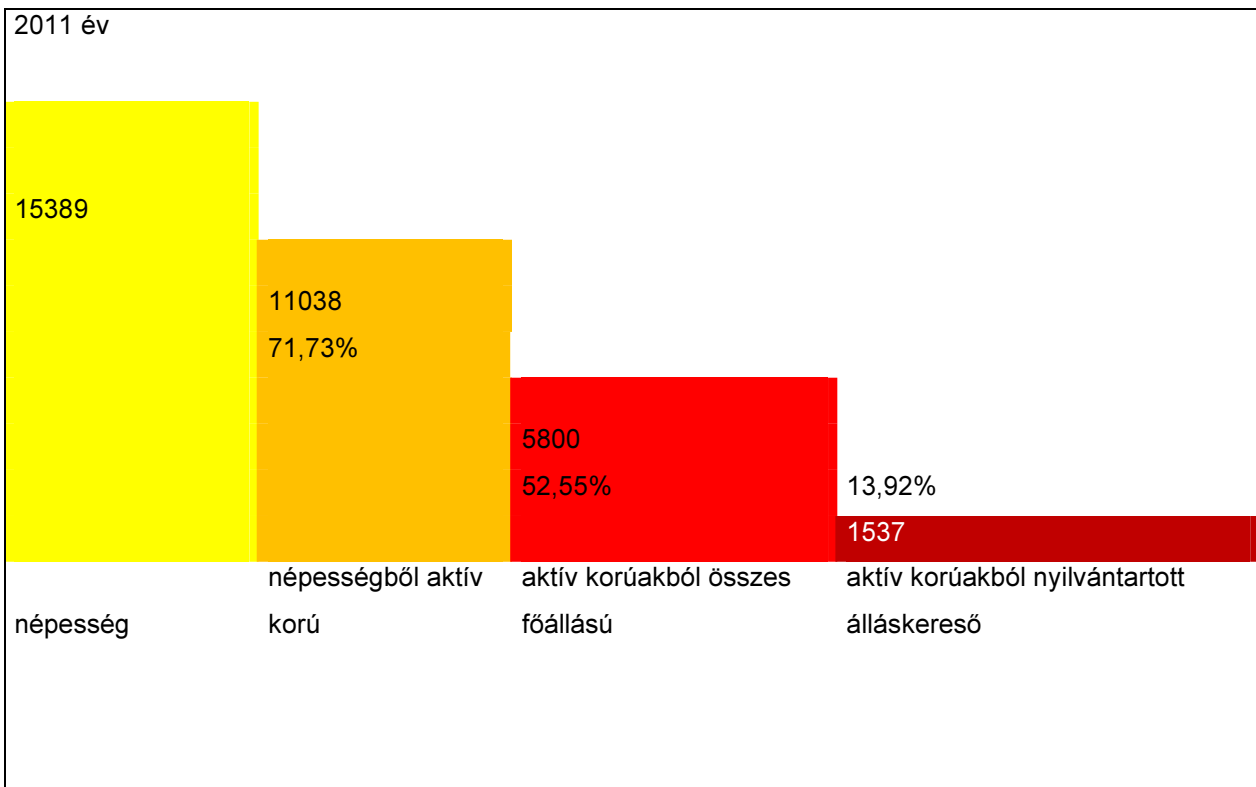
Egy **adófizetőre** jutó **összes nettó jövedelem** kistérségünkben

Egy **lakosra** jutó **összes nettó jövedelem** kistérségünkben

Városunk a térség településeinek jövedelmi helyzetét tekintve a legjobb helyzetben van. Ha egy adófizetőre vetítjük a kimutatást 1.350.000.-Ft/ fő az éves nettó jövedelem, ha egy lakosra nézzük az adatokat, akkor pedig közel 590.000.-Ft/fő az éves nettó jövedelem 2011-ben.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, NAV

Azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőségi probléma a településen nincs. A szociális ellátórendszer a mélyszegénységben élők helyzetét megnyugtatóan kezeli. A település vezetése a törvényi előírások szerinti szolgáltatásokat hiánytalanul nyújtja és e mellett térségünkben egyedüli településként további segítséget is ad a város lakosainak. Egyik ilyen önként vállalt feladata az adósságkezelési szolgáltatás. Az adósságkezelési szolgáltatás 2012. szeptember 1-től működik a településen a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő adósságkezelési szolgáltatás működtetéséről szóló 21/2012. (VIII. 31.) önkormányzati rendelet szerint. A településen 2013.03.31. napjával bezárólag 174 háztartásnál indult el a szolgáltatás.

Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	5590	5595	11185	603	10,8%	608	10,9%	1211	10,8%
2009	5545	5473	11018	708	12,8%	635	11,6%	1343	12,2%
2010	5520	5568	11088	689	12,5%	663	11,9%	1352	12,2%
2011	5483	5555	11038	793	14,5%	744	13,4%	1537	13,9%

A lakónépességhez képest folyamatosan emelkedik a nyilvántartott álláskeresők száma. Ez mindkét nemet érinti. Ám 2011-ben ugrásszerűen megemelkedett a női álláskeresők száma a férfiak számához képest.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1211	1343	1252	1537
20 éves és fiatalabb	fő	63	71	48	73
	%	5,2%	5,3%	3,8%	4,7%
21-25 év	fő	164	226	207	268
	%	13,5%	16,8%	16,5%	17,4%
26-30 év	fő	141	157	131	181
	%	11,6%	11,7%	10,5%	11,8%
31-35 év	fő	159	181	169	159
	%	13,1%	13,5%	13,5%	10,3%
36-40 év	fő	145	142	125	176
	%	12,0%	10,6%	10,0%	11,5%
41-45 év	fő	151	141	127	162
	%	12,5%	10,5%	10,1%	10,5%
46-50 év	fő	163	168	178	183
	%	13,5%	12,5%	14,2%	11,9%
51-55 év	fő	154	172	160	200
	%	12,7%	12,8%	12,8%	13,0%
56-60 év	fő	66	80	101	123
	%	5,5%	6,0%	8,1%	8,0%
61 év felett	fő	5	5	6	12
	%	0,4%	0,4%	0,5%	0,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	603	608	1211	364	278	642	60,4%	45,7%	53,0%
2009	708	635	1343	477	357	834	67,4%	56,2%	62,1%
2010	589	663	1252	377	337	714	64,0%	50,8%	57,0%
2011	793	744	1537	384	306	690	48,4%	41,1%	44,9%

Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1411	1384	2795	63	4,5%	70	5,1%	133	4,8%
2009	1409	1392	2801	95	6,7%	85	6,1%	180	6,4%
2010	1367	1401	2768	76	5,6%	71	5,1%	147	5,3%
2011	1357	1376	2733	94	6,9%	99	7,2%	193	7,1%

Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma	általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma	
	összesen	nő	férfi	összesen	Összesen	
	fő	fő	fő	fő	fő	%
2001	12687	6545	6142	10930	1757	13,8%
2011	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

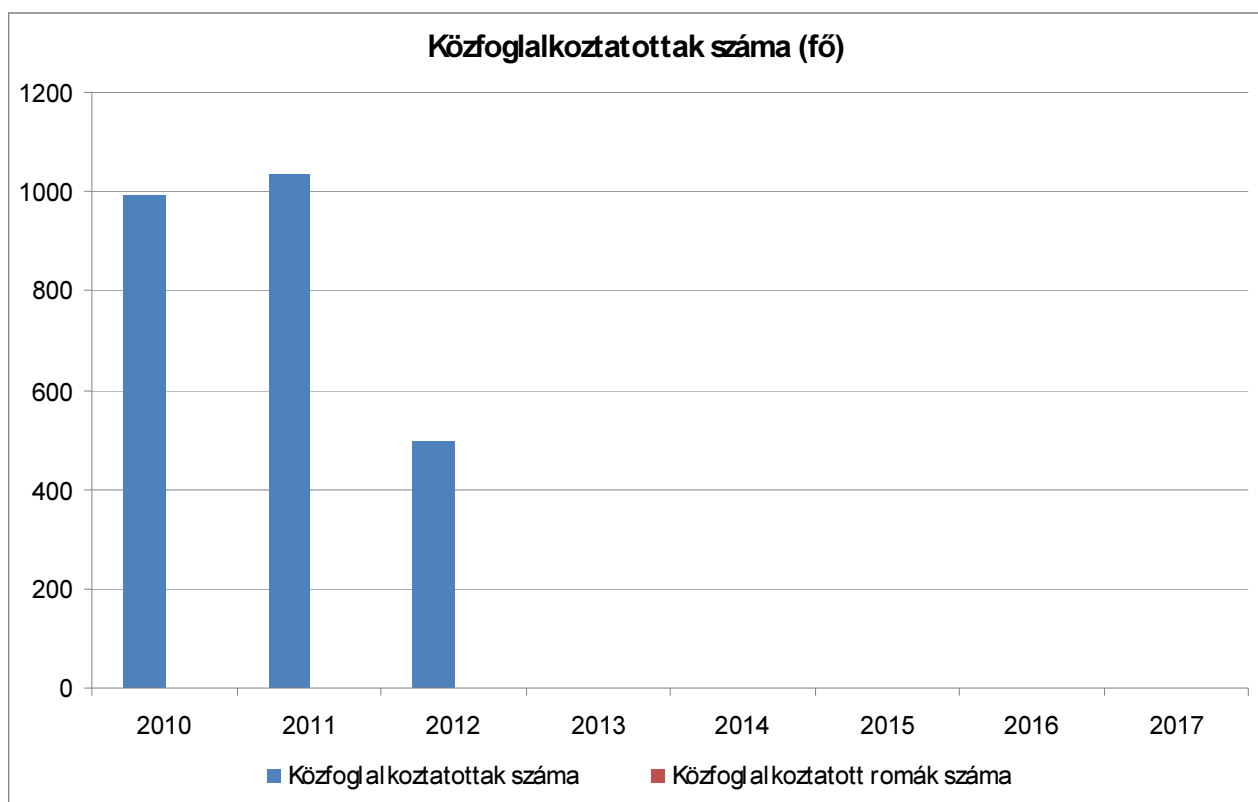
év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	1211	63	5,2%	446	36,8%	702	58,0%
2009	1343	68	5,1%	448	33,4%	827	61,6%
2010	1252	44	3,5%	418	33,4%	790	63,1%
2011	1537	58	3,8%	494	32,1%	985	64,1%

Bár folyamatosan emelkedik a nyilvántartott álláskeresők száma, az álláskeresők iskolai végzettségét tekintve viszont csökken a 8 általános iskolai végzettségénél alacsonyabb, illetve a 8 általános iskolával rendelkező álláskeresők száma. Ez egyrészt adódik a tankötelezettség szigorú betartásából másrészt a célcsoportokat érintő programok és képzések sikerességéből.

Közfoglalkoztatás

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest
2010	994	9%
2011	1037	9%
2012	447	5%

Forrás: Önkormányzat adatai

Az önkormányzat a foglalkoztatási helyzeten közfoglalkoztatás keretében próbál segítséget nyújtani. 2009-ben a közcélú munkában 557 fő, 2010-ben 994 fővett részt. 2011-ben a rövid időtartamú közfoglalkoztatásban 759 fő, ebből férfi 371 fő, nő 388 fő, a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban 278 fő, ebből férfi 127 fő, nő 151 fő. A közfoglalkoztatás keretében a foglalkoztatottak településtartósági, közterületek rendezése, intézmények karbantartási, belterületi vízrendezési, szociális és oktatási intézményi kiegészítő feladatokat láttak el.

2012. évben a rövid időtartamú közfoglalkoztatásban összesen 169 fő, ebből férfi 80 fő, nő 89 fő vett részt. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban összesen 278 fő vett részt, ebből 50 fő férfi és 103 fő nő. A „Bio-kazán mintaprojektben” 6 fő férfi került foglalkoztatva. Ugyancsak 2012-ben a „Belvízvédekezés és betonelem gyártás projektben” összesen 104 fő vett részt, ebből 98 férfi és 6 fő nő. 2013-ban ugyan ennek a programnak a keretein belül 73 főt sikerült foglalkoztatni. A munkásoknak a betonelem-gyártás kezdetén egy rövid képzést tartottak, melyen elsajátították a betonátereszt készítésének folyamatát, a sablonok tisztításától kezdve az öntés technológiájáig. A betonelem-gyártásban 9 olyan ember vesz részt, akiknek többsége korábban az építőiparban dolgozott, még a járdalaphoz szükséges sablont is saját maguk készítették el. A belvízelvezető csatornákat szakemberek fel fogják mérni, a színtezés után pedig a terveknek megfelelő mélységűre ássák a mintaprogram résztvevői. Ezt követően elhelyezik az árkokban az elkészített betonelemeket.

2012-ben az Önkormányzatunk a Startmunka-programon belül megvalósuló önkormányzati épületek alternatív fűtési rendszereivel kapcsolatosan megjelenő programjában látta a lehetőséget, hogy az önkormányzat tulajdonába lévő külterületi csatornák partját rendbe téve és az így learatott lágy- és fás szárú hajtásokat aprítékolva csökkentse a Polgármesteri Hivatal működéseinek költségét. A cél továbbá, a település tisztítása.

2012-ben a mezőgazdasági programban összesen 60 fő, ebből 22 férfi és 38 nő vett részt.

Közfoglalkoztatás 2013.

2013	létszám	férfi	nő
rövid távú kf.	150	66	84
hosszú távú kf	77	20	57
START Munka Mintaprojekt	119	46	73
Egyéb értékteremtő	20	6	14
Belvízvédekezés és betonelem-gyártás	73	71	2
Bio- és megújuló energia projekt	37	37	0
Bio kazán 2.2	2	2	0

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

Átmeneti segély

	2009	2010	2011	2012
fő	2572	3405	2798	2894

Temetési segély

	2009	2010	2011	2012
fő	124	113	110	90

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

	2009	2010	2011	2012
fő	112	555	460	503

Az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatok mellett a lakosság érdekét szem előtt tartva önként vállalt pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokkal segíti a szociálisan rászoruló személyeket. Tanévkezdési támogatás, BURSA Hungarica Felsőoktatási ösztöndíj, nyugdíjasok gyógyfürdő kezelésének önkormányzati támogatása, adósságcsökkentési támogatás, nyári gyermekétkeztetés önereje, Arany János ösztöndíj támogatás. Ezek a támogatások mind az esélyegyenlőséget hivatottak megteremteni.

Álláskeresési támogatásban részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	Álláskeresési támogatásban részesülő	
		fő	%
2008	11185	327	2,9%
2009	11018	419	3,8%
2010	11088	538	4,9%
2011	11038	559	5,1%
2012	10857	nincs adat	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

év	nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési támogatásban részesülő	
		fő	%
2008	1211	327	27,0%
2009	1343	419	31,2%
2010	1252	538	43,0%
2011	1537	559	36,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatási támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)	
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában
2008	670	5,99	0	0
2009	192	1,74	501	37,3
2010	121	1,09	456	36,42
2011	159	1,44	695	45,22
2012	136	1,25	849	nincs adat

Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos

munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Figyelembe kell venni, hogy 2011. január 1-től bérpótló juttatásra (BPJ), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakóközösségét tartsa rendben. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás jelenlegi összege egyenlő az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-ával, azaz 22.800.-Ft/hó.

A település munkanélküliségi adataiból egyértelműen látszik a magyarországi gazdasági válság hatása. A válság tetőpontját 2010-ben érte el. 2008-tól jelentősen emelkedett a munkanélküliek száma. Az érintett korcsoport száma minimálisan csökkent ugyan az évek során, de az álláskeresési támogatásban részesülők és a nyilvántartott álláskeresők arányát tekintve a 2,9%-ról 5,1%-ra emelkedett az arány. Amíg 2008-ban 1211 fő regisztrált munkanélkülit tartottak számon, a településen, addig 2012-ben már 1537-et, ami közel 27%-os emelkedést jelent. A munkanélküliek számának növekedése együtt járt a különböző támogatásban részesítettek – lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, méltányossági közgyógyellátás – számának emelkedésével.

A munkanélküliek körében a vizsgált időszakban kedvező, hogy nem emelkedett a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma. Ez köszönhető annak, hogy az Önkormányzat és a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Kirendeltsége a munka-közvetítések és közfoglalkoztatásoknál előnyben részesíti ezt a hátrányos helyzetű csoportot.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	945
2009	1076
2010	1038
2011	1137
2012	975

Forrás: Önkormányzati adat

Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	125
2009	103
2010	80
2011	88
2012	80

Forrás: Önkormányzat

Az Szt. alapján a közgyógyellátás a **szociálisan rászorult személy** részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A közgyógyellátás alanyi jogon, normatív jogon és méltányossági jogcímen kapható.

Az Szt. szerint az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult - a jegyes kivételével - a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi.

Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélt nem használó lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	5964	0	6	0	77	0	0	0
2009	5982	0	6	0	65	0	0	0
2010	5987	0	6	0	65	0	0	0
2011	5983	0	6	0	65	0	0	0
2012	nincs adat	0	6	0	65	0	0	0

Támogatásban részesülők

év	Méltányossági lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	Normatív lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	95	794	0
2009	98	834	0
2010	78	842	0
2011	55	1299	0
2012	35	1399	0

A 2011. évi CLXVI. törvény 84. §. alapján, hatályát veszette a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 38. § (1) bekezdés c) pontja, 38. § (9) és (10) bekezdése, mely szabályozta az önkormányzatok által nyújtható lakásfenntartási támogatást. A helyi lakásfenntartási támogatások 2012. március 31. napjával bezárólag megszüntetésre kerültek.

2011. évben jelentősen meg nőtt a normatív lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. Ez annak köszönhető, hogy az addigi 57.000.-Ft (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%) egy főre jutó jövedelem határt, mint jogosultsági feltételt a kormány felemelte az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-ára. 2011. szeptemberétől így az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem határ 71.250.-Ft. Ezzel a kedvezőbb jogosultsági feltétellel közel 400 háztartás jutott normatív lakásfenntartási támogatáshoz, ezzel is mérséklődtek a háztartások kiadásai.

Ám a jövedelmi helyzetek romlása miatt 2011. évhez viszonyítva 2012. évben 100 háztartással emelkedett a támogatottak köre.

Az Önkormányzat erre a súlyos helyzetre gyorsan reagált. A közüzemi díjak megfizetésével küzdő, szociálisan rászorult családok számára a további eladósodásuk megakadályozása érdekében 2012.09.01-től elindította az adósságkezelési szolgáltatást.

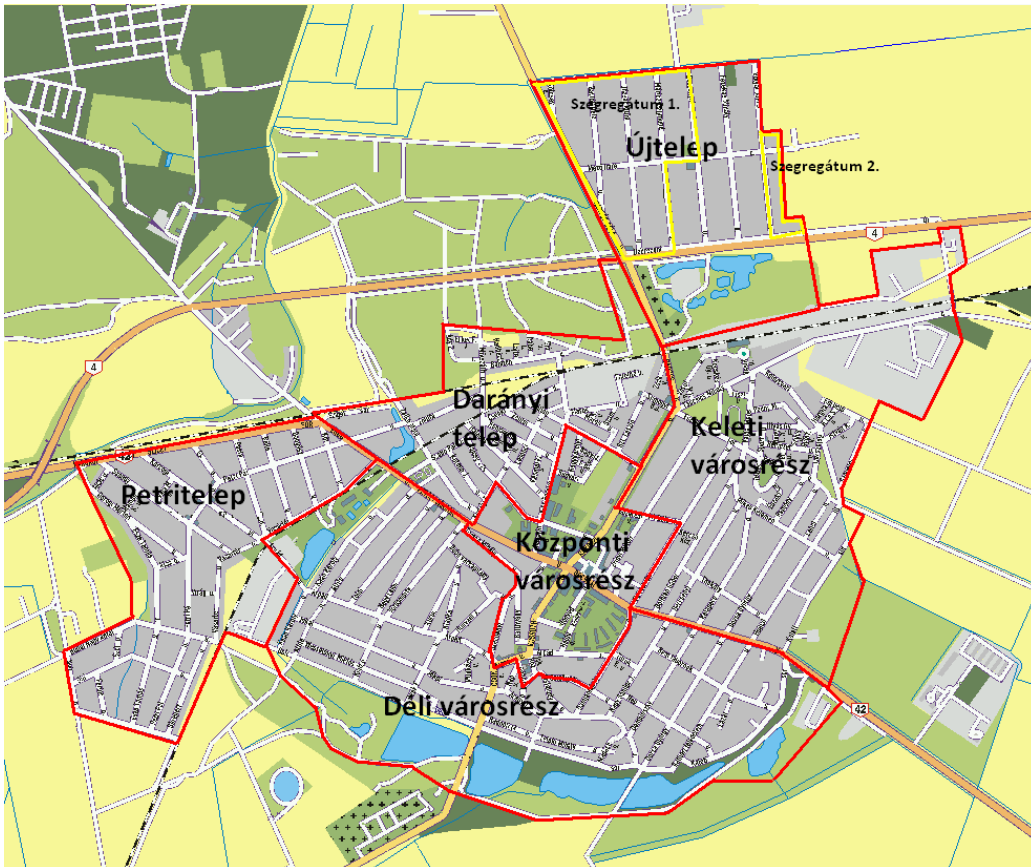
Az adósságkezelési szolgáltatás, mint támogatás gyakorlatilag három részből áll. Legfontosabb eleme az adósságcsökkentési támogatás, ami a felhalmozott adósságunk maximum 75%-ának önkormányzat általi átvállalását biztosítja. A szolgáltatásnak része továbbá a lakásfenntartási támogatás, amely a lakásunk fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásainkhoz nyújtott havi fix összegű (pár ezer forintos) támogatás. Harmadik eleme a szolgáltatásnak az adósságkezelési tanácsadás.

Az Önkormányzat segítve a fiatal házaspárokat lakáshoz jutásukat, már 1994 óta biztosítja vissza nem térítendő pénzbeli támogatás formájában az első lakáshoz jutás támogatását. A támogatást igénylők száma a gazdasági helyzet miatt csökken, 2012-ben 10 házaspár részesült ebben a támogatásban.

Püspökladányban a szolgáltatói hálózat jól kiépített. A város vezetékes ivóvíz, vezetékes villanyáram-szolgáltatása lefedett. A csatornahálózat kiépítése nagymértékben lefedett, és jelenleg is folyamatban vannak a beruházások. A családok szociális helyzetének romlása miatt egyre több háztartás kényszerül vezetékes gázszolgáltatás helyett a fatüzelést választani. Ezzel próbálják megelőzni a számlatartozások felhalmozását vagy már a szolgáltatás megszüntetése miatt kényszerülnek ezt az alternatívát választani.

Telepek, szegregátumok helyzete

Városrészek, szegregátumok lehatárolása

Központi városrész: 2747fő**Keleti városrész: 3171 fő****Déli városrész: 3757 fő****Petritelep: 2695fő****Darányi telep: 1703 fő****Újtelep: 1803 fő** (Bessenyei u.; Bólyai János u.; Debreceni u.; Fazekas Mihály u.; Mező Imre u.)**Szegregátum 1:** Bartók Béla u.; József Attila u.; Kölcsey u.; Mező Imre u.; Móricz Zsigmond u.;**Szegregátum 2:** Rózsa Ferenc u.

(2009-es adat)

A Központi városrész funkciógazdagabb, mint a város többi része. Így több városrész sok esetben kifejezetten funkcióhiányos, pl., szolgáltatás, gazdaság, humán szolgáltatások. Legfeltűnőbb a humán funkciók hiánya a központi városrészen kívüli területeken, de a közösségi funkciók is jórészt hiányoznak a városrészekből. A város funkcionális szempontból centralizált, ahol a központot jobbra lakófunkciójú területek veszik körül.

Lakáskörülmények

1. Szegregátum

A lakóterületen található házak többsége szoba-konyhás, éléskamrával ellátott lakás, ahol a WC-k a csatornázás hiánya miatt az udvarban található. A 2009-es adatok szerint 486 lakás van, melyből 2 szociális bérlakás. A bérlakásokban élők gyakorlatilag segélyből élnek, a bérleti és közüzemi díjakat nem tudják fizetni. A saját tulajdonú lakásokban itt élőknek a felújításra, tereprendezésre nincs anyagi forrásuk.

2. Szegregátum

A lakóterületen a 2009-es adatok szerint 5 db lakás található, bérlakás nincs a szegregátumban.

Püspökladány Város Önkormányzat tulajdonában 66 db bérlakás van a város több területén, ezek az épületek zömmel 1960 előtt épültek. Alap nélküliek, többnyire vályog falazatú lakások, felújításra szorulnak. Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások a város több területén találhatóak.

Az Újtelepen 2 db komfortos, a Borbástón 15 db lakás van (6 db komfortos, 9 db komfort nélküli), a Petritelepen 2 db lakás van (1 db komfort nélküli, 1 db összkomfortos (szolgálati lakás)), a központhoz közel 9 db lakás van (3 db komfort nélküli, 6 db komfortos (2 db komfortos szolgálati lakás)). A központban 40 db lakás van (19 db összkomfortos, 10 db komfortos, 11 db komfort nélküli). Az itt élő bérlők többgyermekes családok, nyugdíjasok vagy egyedülállóak, rossz anyagi körülmények között élnek, szociális alapon rászorultak, a városközpontban szanálásra került, lebontásra ítélt épületekből kerültek ki.

Az Anti-szegregációs tervet megalapozó fontosabb adatok és információk

A két szegregátumot megvizsgálva különösen nagy eltérés mutatkozik az iskolázottságban, a gazdasági aktivitásban, a lakások minőségi mutatóiban. Az **1. számú** terület minden mutató

tekintetében a leginkább veszélyeztetett terület. A helyszíni bejárások nem csak a látható infrastrukturális elmaradottságot teszik egyértelművé, de az itt élő lakosság státusza is rendkívül alacsony. Az itt élők 63,4 %-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, ami tovább rontja a munkába állás esélyeit. A táblázatból jól látszik, hogy erősen leromlott állapotú területről van szó, hiszen a lakásállomány 41,5 %-a alacsony komfort fokozatú lakás.

A **2. számú szegregátumként** megjelölt terület ugyan eléri a szociális rehabilitáció küszöbértékeit, és lakosság szám is meghaladja a 100 főt, de a 2008 évi segélyezési mutatók, a lakás állomány fizikai állapota arra engednek következtetni, hogy felül kell vizsgálni e területek státuszát. Az itt élők 90 %-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, ami tovább rontja a munkába állás esélyeit. A lakóterületen nincs nyilvántartva felsőfokú végzettségű lakos, ami a jövő szempontjából azért kedvezőtlen, mert roma értelmiséggel a társadalmi integráció eredményesebb lenne. Az alacsony komfortfokozattal rendelkező lakások száma e területen is jelentős. A gazdaságilag nem aktív népesség és a munkanélküliek, ezen belül a tartósan munkanélküli lakónépesség aránya mindkét szegregátumban jelentős mértékű. Forrás: Püspökladány

Integrált Városfejlesztési Stratégia

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában már megfogalmazott Anti-szegregációs feladatok folyamatos kivitelezése történik.

1. Püspökladány Újtelepi városrész szennyvízcsatorna hálózatának kiépítése (KEOP) – a csatorna építése mellett ezzel a beruházással megoldódik a foszformentesítés, megépül az új szennyvíziszap tározó.
2. Püspökladányi belterületi kerékpárút hálózat fejlesztése (ÉAOP) – Püspökladány Petritelep városrész és Déli városrész bekapcsolása a város kerékpáros-hálózatába.
3. „Öntsünk tiszta vizet a pohárba” (KEOP) – Ivóvízjavító program.
4. Püspökladány belterületi vízrendezése (ÉAOP) – Csapadékvíz-elvezető csatorna felújítása, átépítése

Folyamatban lévő pályázatok:

1. Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések (ÉAOP)
2. Bentlakásos Otthon létesítése
3. Önkormányzati utak építése – Püspökladány belterületén 20 db földút, szilárd burkolatú úttá történő kiépítése

Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Püspökladányi Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft. Püspökladány város, Báránd, Biharnagybajom, Földes, Sárrétudvari és Szerép községek lakosainak nyújt alap- és szakellátási szolgáltatásokat.

Az egészségügyi alapellátás keretében háziorvosi, gyermekorvosi és fogorvosi ellátás működik az intézményben, továbbá 15 szakterületen biztosított a térség járóbeteg szakorvosi ellátását. Belgyógyászat, bőr- és nemi beteg gyógyászat, foglalkozás egészségügy, fül-orr-gégészet, gyermekpszichiátria, ideggyógyászat, kardiológia, laboratórium, nőgyógyászat, röntgen, sebészet, szemészet, traumatológia, tüdőgyógyászat és gondozás, ultrahang, urológia 5 háziorvosi szolgálat, 4 fogászati szolgálat és 3 gyermekgyógyászat működik az épületben.

A város központjában és a Petri telepi városrészben még egy-egy háziorvosi szolgálat működik.

A Püspökladányi Városüzemeltető és Gyógyfürdő Kft üzemeltetésével városunkban reumatológiai és fizioterápiás szakrendelés és fürdőorvosi ellátás üzemel nappali szanatóriummal, ahol TB által támogatott gyógykezelések vehetőek igénybe.

A városban napi 24 órás orvosi ellátás biztosított.

Mindkét intézményben heti rendszerességgel betegjogi képviselő biztosítja a betegek jogainak érvényre jutását.

Az intézmények épülete akadálymentesített.

Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	9	6	3
2009	9	6	3
2010	9	6	3
2011	10	7	3
2012	10	7	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat önként vállalt feladatai között szerepel, hogy rezsiköltség-támogatást nyújt a vállalkozó háziorvosok és az iskolaorvosi rendelő részére.

Folyamatban van az „Egészségügyi alapellátás, egészségházak és járóbeteg-szakellátás fejlesztése (ÉAOP) pályázat, melynek keretein belül a Petritelep és Újtelepi városrészben lévő orvosi rendelők felújítása, bővítése és a rendelők eszközbeszerzése történne. Az egészségügyi szolgáltatások minőségjavítása érdekében folyamatban van a tüdőszűrő gép beszerzése.

Sport

Az önkormányzat feladatát e területen a helyi sportkoncepció és a megvalósításához szükséges helyi rendelet szabályozza. Az önkormányzat kötelező feladata a helyi sporttevékenység támogatása, a sportszervezetekkel való együttműködés, a tulajdonát képező sportlétesítmények fenntartása és működtetése, az iskolai testnevelés és sporttevékenység feltételeinek megteremtése.

A sport szerepet játszik az egészségfejlesztésben, önértékelésünkben, közérzetünk javításában, személyiség fejlődésünkben. Élettani és pszichológiai fontossága mellett a szórakozás, a szabadidő eltöltésének is kiváló módja, a csapatszellem, a kitartás, a versenyszellem megalapozója.

Kiemelten kell kezelni a gyermek, serdülő és ifjúsági korosztály sportját. E korosztályok harmonikus fejlődése csak a rendszeres napi mozgással, testneveléssel és sporttal biztosítható. Ennek érdekében:

- fel kell kelteni a fiatalok figyelmét népszerűsítő, propaganda eszközökkel a sport szerepére, jelentőségére az egészségfejlesztésben, a mindennapi jó közérzet kialakításában,
- ügyességi, sport – és váltóversenyek szervezésével népszerűsíteni kell a közösségi sportolás örömét,
- nyári diáksport napközis táborokat kell szervezni, utánpótlás – nevelő projektekkel együttműködve,
- fejleszteni kell az iskolai testnevelés és sport tárgyi feltételrendszerét,
- kiemelt feladat a tömegsport, szabadidősport népszerűsítése, a sportolásra nevelés, amelyet az iskolák, a helyi sportkörök, egyesületek együttműködésével kell elérni, mivel a szabadidősport a versenysport alapja,
- lehetővé kell tenni ingyen vagy elfogadható bérleti díj mellett a sportlétesítmények igénybe vételét a szabadidősport számára,
- lehetőséget kell adni az extrém sportoknak, az erre irányuló kezdeményezéseket fel kell karolni, támogatni kell.

A sporttevékenységek önkormányzat általi anyagi támogatása továbbra is a Püspökladány Sportjáért Alapítványon keresztül valósul meg.

Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Szt. 56. § (1) bekezdése szerint a szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alap – és szakosított ellátásokat.

SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK:

1. étkeztetés
2. házi segítségnyújtás
3. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
4. gyermekjóléti szolgáltatás
5. családsegítés
6. közösségi ellátások
7. nappali ellátást nyújtó intézmények

Az alapellátások megszervezésével az önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászoruló személyek önálló életvitelük fenntartásához, egészségi és mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásához.

1. **étkeztetés:** napi legalább egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni azoknak a rászorultaknak, akik önmaguk, vagy eltartottjaik részére az étkezést nem tudják biztosítani, vagy aki kora, illetve egészségi állapota miatt erre képtelen.
2. **házi segítségnyújtás:** azokról a személyekről kell gondoskodni, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és róluk nem gondoskodnak, illetve azokról a gyermekekről, akik részére nappali, vagy bentlakásos intézményben ellátás nem biztosítható és a szülők a gyermek napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudják megoldani.
3. **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:** a saját otthonukban, egészségi állapotuk, koruk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.
4. **Gyermekjóléti szolgáltatás:** célja a gyermekek családból történő kikerülésének megelőzése.

5. **Családsegítés:** a családsegítő szolgáltatás általános és speciális segítő szolgáltatása keretében a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociális és mentálhigiénés problémái vagy krízishelyzete miatt segítséget igénylő személynek, családnak.

6. **Közösségi ellátások:** célja a pszichiátriai illetve szenvedélybetegek lakókörnyezetben történő gondozása, továbbá gyógyulásuk és rehabilitációjuk elősegítése.

7. **Nappali ellátást nyújtó intézmények** – a hajléktalan személyek és elsősorban az egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális segítségre szoruló, a saját otthonukban élő személyek részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSI FORMÁK:

1. ápolást, gondozást nyújtó intézmények,
2. rehabilitációs intézmények
3. átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények
4. lakóotthonok

Amennyiben az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászoruló személyekről az alapellátás keretében nem lehet gondoskodni, akkor állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási forma keretében kell ellátni gondozásukat.

1. **ápolást-gondozást nyújtó intézmények:** Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról gondoskodó intézmény.

Intézmény fajtái:

- idősek otthona
- pszichiátriai betegek otthona
- fogyatékos személyek otthona
- szenvedélybetegek otthona
- hajléktalanok otthona

2. **átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények:** ideiglenes jelleggel, legfeljebb 1 év időtartamra, teljes körű ellátást, illetve éjszakai bent tartózkodást biztosítanak.

Intézmény fajtái:

- az időskorúak gondozóháza
- fogyatékosok gondozóháza

- pszichiátriai betegek átmeneti otthona
- szenvedélybetegek átmeneti otthona
- éjjeli menedékhely
- hajléktalan személyek átmeneti otthona

3. **rehabilitációs intézmények:** a bentlakók önálló életvezetési képességének kialakítását, illetve helyreállítását szolgálják.

Intézmény fajtái:

- a pszichiátriai,
- a szenvedélybetegek,
- a fogyatékos személyek rehabilitációs intézményeit,
- hajléktalan személyek rehabilitációs intézményeit.

4. **lakóotthon:** olyan 8-12, illetve 14 pszichiátriai beteget, vagy fogyatékos személyt befogadó intézmény, amely az ellátást igénybe vevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosít.

Intézmény fajtái:

- pszichiátriai betegek lakóotthona,
- fogyatékos személyek lakóotthona,
- szenvedélybetegek lakóotthona.

Püspökladányban az alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

Püspökladányban az önkormányzat 2008. szeptember 30-ig a szociális ellátásokat két intézmény, a Területi Gondozási Központ, valamint a Sárréti Szociális Szolgáltató Központ fenntartásával biztosította. Püspökladány Város Önkormányzata a 112/2008 (VIII. 28.) önkormányzati testületi határozatával a két intézményt 2008.09.30-án megszüntette, és 2008.10.01-től egy új integrált intézményt hozott létre, mely a két megszűnő intézmény jogutódja. A létrejött új intézmény: a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat, melynek székhelye jelenleg, mely a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményfenntartó Társulás által működtetett intézmény. 2011. július 1-től Földes és Nagyrábé települések csatlakoztak az Intézményfenntartó Társuláshoz.

Az intézmény jelenleg az alábbi szociális alapszolgáltatásokat biztosítja:

- étkeztetést
- házi segítségnyújtást,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- nappali ellátást nyújtó intézmények: idősek klubjai, demens személyek nappali ellátása, fogyatékkal élő személyek nappali ellátása
- családsegítést,
- gyermekjóléti szolgáltatást.

A Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv., illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján biztosítja a fenti ellátásokat. Az alaptevékenységen túl, feladata még az ellátási területen jelentkező igények felmérése, gondozás megszervezése, más szolgáltatási formához történő hozzáférés segítése, tanácsadás biztosítása, valamint az alapszolgáltatások összehangolása.

Szerep Község Önkormányzata 2009. április 01-én csatlakozott a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményfenntartó Társuláshoz az idősek nappali ellátása és az étkeztetés vonatkozásában. Földes és Nagyrábé települések 2011. július 1-től csatlakoztak a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményfenntartó Társuláshoz étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában. A Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményfenntartó Társulás Családsegítő és a Gyermekjóléti Szolgálatot is működtet, melyek a szakmai szabályoknak megfelelően elkülönített szakmai egységként működnek. A feladatellátás Püspökladány, Szerep, Sárrétudvari, Földes és Nagyrábé közigazgatási területére terjed ki. Valamennyi szolgáltatás térítésmentes. A demens nappali ellátás Püspökladányban 2011. év májusától, Földesen 2012. év júliusától működik. A Központ 2013-ban indítja el Püspökladányban a nappali pszichiátriai ellátást.

Gondozott létszám:

Ellátási formák	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Házi segítségnyújtás	103	105	103	104	108	100	157	97	85	58
Étkeztetés	102	103	113	118	133	140	245	300	300	280
Idősek klubja	51	52	82	80	80	80	80	80	80	80
Demens személyek nappali ellátása	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
Jelzőrendszeres házigondozás* készülék szám	42	45	67	67	71	84	131	120	120	120
Közösségi pszichiátria	-	-	-	11	14	15	65	75	75	-
Támogató szolgálat	-	-	-	4	18	17	-	-	-	-
Fogyatékkal élő személyek nappali ellátása	-	-	-	-	-	-	-	30	30	30

Forrás: Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió

CSALÁDSEGÍTÉS: A családsegítő szolgálat a szociális alapellátás része, általános szociális és mentálhigiénés ellátást nyújt és prevenciót szolgáló mentálhigiénés tevékenységet folytat. A családsegítő szolgálat célja a települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzetekhez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. 2012-ben a Családsegítő Szolgálat tevékenységi köre az adósságkezelési tanácsadással bővült.

GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS: A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermeki veszélyeztetettség megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek

visszahelyezésének elősegítését. A gyermekvédelmi rendszer alapját képező Gyermekjóléti Szolgálat 1997-től működik Püspökladányban, a Sárréti Szociális Szolgáltató Központ önálló szakmai egységként. A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének fő célja, hogy segítse a gyermekek vérszerinti családjában történő nevelkedését. A gyermekek mindenekfelett álló érdekét figyelembe véve a segítő szervezet együttműködve az egészségügyi és más humán szolgáltatókkal, a nevelési-oktatási intézményekkel, hatóságokkal, szervezési, szolgáltatási, gondozási és koordinálói feladatokat végez. A Szolgálat a gyermekvédelmi rendszer hatékony működtetése érdekében a különböző szolgáltatásai mellett összehangoló – koordináló feladatot lát el. A Szolgálat feladatainak ellátását széleskörű jogszabályi háttér biztosítja. 2008. október 01-től a szolgáltatást a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

SZOCIÁLPOLITIKAI KERESZTAL: Püspökladány Város Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2004. (III.26.) rendelete 15/A. §-a alapján az önkormányzat működteti a szociálpolitikai kereszttal, melynek feladata a szociális szolgáltatási koncepcióban meghatározott feladatok megvalósításának, végrehajtásának figyelemmel kísérése. A kereszttal évente legalább egyszer ülésezik, ülésein tárgyalja az aktuális szociális problémákat, javaslatokat tesz.

A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Magyarországon és városunkban is a legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének és a roma népesség helyzetének fokozatos romlása.

A romák minden területet átfogó helyzetének vizsgálatakor probléma, hogy hivatalos adatok nem állnak rendelkezésre. A települési önkormányzatnak a hatályos adatvédelmi jogszabályok, betartásával arra kell törekednie, hogy minél több adatot gyűjtsön be a településen élő romák helyzetével kapcsolatban.

A város fontos feladatának tekinti a romák esélyegyenlőségi helyzetének folyamatos elősegítését. A Püspökladány Város Önkormányzat és a település Roma Nemzetiségi Önkormányzat közötti kapcsolat több évtizedre nyúlik vissza. A két önkormányzat közötti együttműködést kiváló partneri kapcsolat jellemzi. Az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti, hogy célzott programokkal segítse a romák lakhatási, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetét. A programok készítése során kiemelten figyelni kell arra, hogy a romák a programok előkészítésétől a végrehajtásig minden szinten szerepet kapjanak.

Az Önkormányzat és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat közös tevékenységét együttműködési megállapodásban fektette le. A megállapodást az együttműködő felek az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (2) bekezdésben foglaltak végrehajtására kötötték. Ennek érdekében a megállapodásban rögzítették a Nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 80. § (3) bekezdésében foglaltakat.

A testületi működés feltételeinek biztosítása. A költségvetési koncepció készítése. A nemzetiségi önkormányzat költségvetési határozat-tervezetének előkészítése. Költségvetési előirányzatok módosításának rendje. Költségvetési információszolgáltatás rendje. Beszámoltatási kötelezettség teljesítésének rendje. A költségvetési gazdálkodás lebonyolításának rendje. A kötelezettségvállalás rendje, pénzügyi ellenjegyzés. Utalványozás, szakmai teljesítés, érvényesítés. A nemzetiségi önkormányzat számlái, pénzellátás, vagyoni és számviteli nyilvántartás, adatszolgáltatás rendje, összeférhetetlenség. A működési feltételek és gazdálkodás

eljárási és dokumentációs részletszabályai, ezeket végző személyek kijelölési rendje, adatszolgáltatással kapcsolatos előírások, feltételek

2010-ben a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által Roma közmunkaprogram pályázatot nyert az önkormányzat. A program során legalább 100 fő regisztrált, kizárólag roma álláskeresőt kellett foglalkoztatni 5 hónapon át, napi 8 órában. A regisztrált álláskeresők legalább 50%-ának RÁT-osnak kellett lennie. A program időtartama: 2010. január 15. - 2010. június 15.

Az egyeztetések során Sárrétudvari és Tetétlen települések jelezték részvételi szándékukat a programban, való részvételben. A program megvalósításához Sárrétudvari, Tetétlen és a Püspökladányi Cigány Kisebbségi Önkormányzat Konzorcium hozott létre, melyben Püspökladány város gesztor szerepet töltött be. A támogatás a regisztrált álláskeresők költségeire terjed ki, mint pl: a közmunkások bér és járulék költségei, utazás (munkába járás, munkásszállítás) költségei, munka alkalmassági vizsgálat költsége, munkaruha és egyéni védőeszközök költsége, a programhoz feltétlenül szükséges kis értékű tárgyi eszközök és tárgyi eszközök beszerzési (nettó) költsége (a támogatási összeg max. 10%-a), képzés támogatott költségei (legfeljebb 4%), a program szervezési és irányítási költségei (pl. adminisztrációval kapcsolatos költségek, számítógép, nyomtató stb. költségei). Ez a támogatási összeg max. 3%-a lehet. **A saját forrásból tervezhető** a program ÁFA költségei, szakképzési hozzájárulás költsége, anyagköltség, minden olyan költség, ami nem tartozik a támogatható költségek körébe.

Kiemelt feladat a programban az irat-digitalizálás, a pályázó által a lakókörnyezetben fontosnak tartott, és mindenképpen a romák környezetéhez, ellátásához kötődő tevékenység ilyenek például a lakókörnyezet rendbetétele, szemét elszállítása. Szociális gondoskodás segítése, már felszámolt telepszerű lakókörnyezet rekultiválása stb.

Kulcsproblémák összegzése		
KULCSPROBLÉMA	JELLEMZŐ-E A TELEPÜLÉSRE	SZÜKSÉGES-E BEAVATKOZÁS
Roma munkanélküliek részt vesznek-e értékteremtő közmunka programban	Igen	Nem
Született-e romákkal, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel szembeni diszkrimináció miatt jogerős elmarasztaló bírósági ítélet, vagy hatósági határozat az önkormányzat, vagy valamely intézménye ellen?	Nem	Nem
A település szociális szolgáltatástervezési koncepciójában tervezett-e a romák esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedéseket?	Nem	Igen
Van-e az önkormányzatnál esélyegyenlőségi feladatokra kijelölt, és ezen a területen képzett munkatárs?	Igen	Nem
Az önkormányzat tisztviselői jártasak-e a romák esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos kérdésekben?	Igen	Nem
Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép-e a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben? A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik-e a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást,?	Igen	Nem

KULCSPROBLÉMA	JELLEMZŐ-E A TELEPÜLÉSRE	SZÜKSÉGES-E BEAVATKOZÁS
Van-e betöltetlen körzeti orvosi praxis, vagy védőnői státusz romák által sűrűn lakott, szegregált településrész közelében?	Nem	Nem
Van-e betöltetlen körzeti orvosi praxis, vagy védőnői státusz romák által sűrűn lakott, szegregált településrész közelében?	Nem	Nem
Szerepet vállal-e az önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában? A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme-e az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának?	Igen	Nem

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított probléma	Fejlesztési lehetőség meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	A szociális szolgáltatástervezési koncepció nem tartalmaz a romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedéseket.	A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata	A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata
	A romákra vonatkozó adatok hiányossága	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Romákra vonatkozó adatgyűjtés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Általános fogalomértelmezés

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni¹. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó

szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)2

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú személy a lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjénél kérheti. A jegyző a támogatásra való jogosultságot 1 év időtartamra állapítja meg.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzbeli támogatást folyósít.

A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Püspökladányban 1997-től működik Gyermekjóléti Szolgálat, a Sárréti Szociális Szolgáltató Központ

önálló szakmai egységeként. A gyermekjóléti alapellátás hozzájárul a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez. A Gyermekjóléti Szolgálat elsősorban a gyermekek védelmét, egészséges testi, lelki fejlődésének elősegítését tartja legfontosabb feladatának. Ez a feladat kiterjed minden olyan társadalmi problémára, mely a családon keresztül a gyermekre hatással van. A munkanélküliség, az iskolázottság, az alkoholizmus, mind olyan probléma, mely a gyermek élet befolyásolja. A gyermekjóléti Szolgálat a hathatós munka érdekében szorosán együttműködik az egészségügyi és más humán szolgáltatókkal, a nevelési-oktatási intézményekkel, hatóságokkal. 2008. október 01-től a szolgáltatást a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
szolgáltatásban megjelentek száma	1462	1552	1402	1673	1946	1797	1845	2384
szolgáltatást igénybe vevők	230	330	419	473	625	724	625	672
szolgáltatást igénybe vevők	189	143	190	205	289	325	203	229

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek szám

év	18 év alattiak száma a népességben	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	3066	28	11	74
2009	2927	33	9	86
2010	2832	39	10	85
2011	2741	47	8	97
2012	2625	57	18	102

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	1402	192	1	0	254
2009	1433	200	1	0	326
2010	1542	209	1	0	387
2011	1505	205	6	0	440
2012	1480	203	5	0	492

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A súlyosbodó társadalmi problémák, a gyermekek helyzetének romlásához vezet, melyet a fenti táblázatok adatai alátámasztanak. Az érintett korcsoport létszáma évről évre csökken, míg a problémával érintett gyermekek száma pedig nő. A növekvő adatok azt is mutatják egyben, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat gyorsan reagál a helyzetekre. A jelzőrendszer tagjai között szoros, kiváló kapcsolat áll fenn.

A hátrányos, ill. halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés**Gyermekorvosi ellátás jellemzői**

év	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma
2008	77598	24603
2009	79235	23715
2010	77679	22607
2011	88967	22211
2012	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen a Püspökladányi Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft. látja el a gyermekorvosi ellátást. A városban 3 gyermekgyógyászat működik. Ezáltal a gyermekek orvosi ellátása teljesen lefedett. A városban gyermekpszichiátriai ellátás biztosított.

Óvodáskorú gyermekek helyzete

A településen az óvodai nevelést és a bölcsődei ellátást az Egyesített Óvodai Intézmény látja el. Az intézmény az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” című alternatív program alapján dolgozik. 2004-től bázisóvodaként működik.

Az intézmény 7 tagóvodából és 1 két csoportos bölcsődéből álló integrált intézmény. Alapfeladata mellett, a roma kisebbséghez tartozó integrált nevelés, és a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése is szerepet kap. Az intézményben biztosított az óvodás és a bölcsődés gyerekek étkeztetése. A munkahelyi vendéglátás keretében pedig lehetőség van a dolgozók étkezésére is.

Az intézmény kiemelt figyelmet fordít a roma gyermekek esélyegyenlőségére. Célzott programokat szerveznek, mint az „etnikai kiegészítő program”, és az „integrációs program”.

Az integrációs tevékenység célja, a HHH óvodáskorú gyermekek óvodába járásának elérése, gazdasági és szociális hátrányaiknak enyhítése, a család és óvoda kapcsolatának erősítése a gyermekek érdekében.

Elhivatottságukat bizonyítja a 2006-ban megjelent „Betekintés püspökladányi romák hagyományaiba” című könyv. A könyv a püspökladányi óvónők összefogásával és roma családok bevonásával jött létre. Bemutatja a romák egyetemes történelmét, és a helyi romák életét, hagyományaikat és ünnepeiket. Cigány meséket, verseket és mondókákat tartalmaz, melyeket a bevont roma családok segítségével fogtak csokorba.

Az ország óvodái közül a „mi” óvodánk kapta meg elsőként a Regionális Kiterjedésű Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet. (2012.10.27.) Az Egyesített Óvodai Intézmény 2009-es tehetségpont regisztrálását követően megkezdte a tehetséggondozási rendszer kiépítését. A modell kidolgozásának elismeréseként az intézmény a legmagasabb elismerést kapta.

Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	7	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	500	
Óvodai csoportok száma	21	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	augusztusban 2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	45	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	45	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	21	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai nevelés adatai

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	587	22	520	7	532	0
2009	574	22	520	7	511	0
2010	541	22	520	7	509	0
2011	544	21	500	7	513	0
2012	537	21	500	7	509	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK SZÁMA AZ ÓVODÁKBAN											
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1	-	4	4	4	4	4	4	3	7	7	10

A KIEGÉSZÍTŐ ETNIKAI PROGRAMOT IGÉNYLŐK SZÁMA, ARÁNYA										
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
103	112	90	84	90	96	90	111	102	110	100
14,90%	17,10%	14,70%	14,50%	16,20%	17,50%	15,30%	20,86%	19%	20%	20%

Forrás: Beszámoló az EGYESÍTETT ÓVODAI INTÉZMÉNY munkájáról

Az intézmény jelenleg 10 sajátos nevelési igényű gyermek ellátását valósítja meg. Az évek alatt ezeknek a gyerekeknek a száma folyamatos emelkedést mutat. Fejlesztésükhöz szükség lenne a pedagógiai asszisztensek számát növelni, mivel nem biztosított a fogyatékos gyermekeket nevelő csoportokhoz előírt gyógypedagógiai asszisztens.

Általános iskolások helyzete

A településen az általános iskolai oktatást a Püspökladányi Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Pedagógiai Szakszolgálat látja el. Az intézmény 3 általános iskolából, művészeti iskolából és pedagógiai szakszolgálatból áll.

Intézményegységek:

I. Általános iskolák:

1. Petőfi Sándor Általános Iskolai Tagintézmény

Sajátos nevelési igényű tanulók általános iskolai tagozata és speciális szakiskola

2. Kálvin Téri Általános Iskolai Tagintézmény

3. Petritelepi Általános Iskolai Tagintézmény

II. Alapfokú Művészeti Iskola: Csenki Imre Alapfokú Művészeti Iskola

III. Pedagógiai Szakszolgálat

2013. január 1-étől a Klebersberg Intézményfenntartó Központ Püspökladányi Tankerület biztosítja a köznevelési feladatok ellátását, ám a működtetői feladatokat továbbra is Püspökladány Város Önkormányzata látja el.

A **Petőfi Sándor Általános Iskolai Tagintézmény** az alapkészségek fejlesztését tartja a legfontosabb feladatának. Kiemelt feladata a tehetséges tanulók és a hátrányos helyzetű gyerekekkel való differenciált foglalkozás. Az anyanyelvi, matematikai, idegen nyelvi képzés és testnevelés emelt óraszámú tanításával a tehetséges tanulók oktatását valósítják meg. A **Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Általános Iskolai Tagozata és Speciális Szakiskola** gyógypedagógusok bevonásával kis létszámú csoportokban végzik a tanítást.

Kálvin Téri Általános Iskolai Tagintézmény a tanulók mindenekfelett álló érdekét kívánja érvényesíteni a szolgáltatások magas színvonalon való biztosításával. A gyerekek képességeihez mérten, az iskola többletismeretet nyújt idegen nyelvből és matematikából. Feladatuk, hogy a sajátos nevelési igényű és tanulási, beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók is jussanak el képességeik maximumára. Az intézmény 2011 óta regisztrált tehetségpontként működik.

Petritelepi Általános Iskolai Tagintézményben a képzés hagyományos módon folyik. A matematika és a magyar tantárgy oktatását csoportbontásban végzik, a gyermekek képességeihez

mérten. A beilleszkedési, magatartási zavarral és különböző részképesség zavarral küzdő tanulók eredményes tanulását és fejlesztését fejlesztőpedagógusok tevékenysége segíti.

Csenki Imre Alapfokú Művészeti Iskolai Tagintézmény alaptevékenysége, az alapfokú zenei és művészeti nevelés, specialitása a tehetséggondozás.

Pedagógiai Szakszolgálat segítséget nyújt a többcélú intézmény általános iskoláinak, hogy minden tanuló a képességének megfelelő oktatásban részesüljön. A tagintézmény specialitásai: a fejlesztés és a rehabilitáció.

Az intézmény pedagógiai alapelvei között szerepel az egyenlő bánásmód elve. Az elv alapján a tanulók megtanulják és betartják a hátrányos megkülönböztetés elutasítását, tilalmát.

Kiemelt figyelmet fordítanak a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekekre és a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre egyaránt.

Az intézmény pedagógiai programja konkrét esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseket fogalmaz meg:

- „Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái: ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon, tankönyvvásárlási támogatás biztosítása, tanulmányi kirándulások anyagi támogatása, kedvezményes ebéd biztosítása, javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmódprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.”

Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	623	705	1328	633	47,7%
2011/2012	617	640	1257	638	50,8%

Forrás: TeIR, KSH Tstar (az adatok az egyházi fenntartású iskola adatait is tartalmazza)

Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	26	29	55	2	2	4	7
2011/2012	26	29	55	2	1	3	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Biztosított-e illetve egyenlő mértékben elérhető-e a településen a közoktatási szakszolgálati és szakmai szolgáltatási feladatok (gyógypedagógiai tanácsadás, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás)?	igen	nem
Biztosított-e illetve egyenlő mértékben elérhető-e a településen élők számára a gyermekjóléti alapellátások (gyermekjóléti szolgálat, bölcsőde)	igen	nem
Biztosított-e illetve egyenlő mértékben elérhető-e a településen élők számára a közoktatási intézményi feladatok (óvodai nevelés, általános iskolai oktatás, alapfokú művészetoktatás)?	igen	nem

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
A településen biztosítottak-e a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatásának és iskoláztatásának feltételei?	igen	nem
Meghaladja-e a helyben lakó gyermekek körében a SNI gyermekek és tanulók, többi tanulóhoz viszonyított együttes aránya a mindenkori országos átlagot (7%)? Jelenleg 44 óvodás és iskolás SNI gyermek van a településen, ez a korosztály (3-18 év 2274fő) 1,9%	nem	nem
Az intézményekben biztosított-e a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményes oktatása?	igen	nem
Részesülnek-e az intézményben tanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók az iskolán kívüli segítő programokban (Arany János Program)?	igen	nem
Biztosított-e az oktatási-nevelési intézményekben az akadálymentesítés?	nem	igen

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Gyermeke helyzete	Oktatási-nevelési intézmények teljes körű akadálymentesítése	Célzott pályázatok figyelése	Akadálymentesítés

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály tiltja. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A nők és a férfiak egyenjogúak.

A nők - a férfiakkal azonos - jogai a mindennapokban is érvényesülésre kell, hogy jusson. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációjának felszámolására.

A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Nők és férfiak társadalmi egyenlősége elsősorban azonos jogokra vonatkozik, társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben, való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyereknevelésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

Annak ellenére, hogy férfiaknak és nőknek tulajdonított társadalmi feladatok közötti határ egyre inkább elmosódik, a nők hátrányos helyzete a munkaerő-piaci területen még mindig magas. Több a női munkanélküli és a fizetések is alacsonyabbak, mint a férfiaknál.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	5590	5595	11185	603	10,8%	608	10,9%	1211	10,8%
2009	5545	5473	11018	708	12,8%	635	11,6%	1343	12,2%
2010	5520	5568	11088	689	12,5%	663	11,9%	1352	12,2%
2011	5483	5555	11038	793	14,5%	744	13,4%	1537	13,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők munkahelyi hierarchiájára a foglalkozási szegregáció jellemző. Minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetű állások betöltői között. Kutatások támasztják alá, hogy a nemek közötti keresetkülönbség annak ellenére sem csökkent, hogy a felsőoktatásban végzettek között magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. A keresetkülönbségek a szellemi dolgozók körében a legnagyobbak.

A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a gyermeküket egyedül nevelő nők
- a GYES-en lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A 45 év feletti munkanélküli nők hátrányos helyzetét a település önkormányzata a közfoglalkoztatás keretében próbálja segíteni.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva.

A kisgyermekes anyukák hátrányos helyzetének enyhítését célozza a bölcsődei és óvodai szolgáltatások teljes körű elérése. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken.

Az Nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében 2013.szeptember 1-től az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokat.

A település nem rendelkezik pontos adatokkal a kiemelten hátrányos helyzetű nők csoportjait illetően, ezért további adatgyűjtést, vizsgálatot és elemzést igényel az érintett csoport feltérképezése.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozási feladatokat a **Védőnő Szolgálat** látja el. A területi védőnő feladata a nővédelem, a várandós anyák gondozása, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a

családtervezéssel kapcsolatban. A 0-6 éves korú gyermekek védőnői gondozása, az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása. A védőnői szolgálat részt vesz az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában.

Az **iskolavédőnői** ellátás keretein belül a 6-18 évesek, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők egészségének megőrzése, fejlesztése, egészségi problémák megelőzése történik. Az iskolavédőnő feladatai az életkornak megfelelő szűrővizsgálatok elvégzése, személyi higiéné ellenőrzése, védőoltások szervezése, egészségnevelő órák tartása, pályaalakmassági vizsgálatok előkészítése

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők ellen erőszak az ENSZ meghatározása szerint:

"A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában. Beleértendő, de nem korlátozandó a testi, szexuális és lelki erőszakra, melyet az áldozat a családon belül szenved el, ide értve a bántalmazást, a lánygyermekkel való szexuális visszaélést, [...] a házasságon belüli nemi erőszakot [...]" (*Deklaráció a Nők Elleni Erőszak Megszüntetéséről*, 1993)

Magyarországon átlagosan minden ötödik házasságban történik fizikai bántalmazás, hetente meghal egy nő a partnere által okozott sérülések miatt. A bántalmazott és hátrányos helyzetű nők létszáma jóval magasabb, mint amiről tudnak. A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjainak együttműködése lehetővé teszi, hogy egyre több eset kerüljön kezelésre, mégis a családon belüli erőszak túlnyomó többsége „családon belül” marad. A tabu a családon belül a legerősebb. Ezért fontos, hogy minél nagyobb teret kapjon a probléma kezelése. Fontos, hogy minél többen tisztában legyenek a családon belüli erőszak fogalmával, fajtáival és családon belüli erőszak esetén a LEHETŐSÉGEKKEL!

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás az anyaoththon és a családok átmeneti otthona, mely legközelebb Debrecenben található. Debrecenben több ilyen intézmény is segítséget tud nyújtani. A családi átmeneti otthona 12 hónapra biztosít szállást (6 hónappal hosszabbítható). Önellátó, főzési lehetőség biztosításával. Mosásra és tisztálkodásra biztosítanak lehetőséget. E mellett gyermekfelügyeletet tudnak biztosítani. Szükség esetén jogász, pszichológus áll rendelkezésre és folyamatos családgondozó és szakgondozó nyújt segítséget.

Az anyaoththonról és a családok átmeneti otthonairól bővebben a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói tájékoztatást és segítséget tudnak nyújtani.

A nők szerepe a helyi közéletben

A településen a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás –lényeges magasabb a nők aránya, mint a férfiaké.

A települési képviselők körében 4 fő női képviselő található. Ez a korábbi évekhez képest 1 fő létszámcsökkenést jelent, de ha a férfi női arányt nézzük, lényegesen javult a helyzet. A korábbi 28%, 36%-ra emelkedett. A hivatal vezetőinek és dolgozóinak többsége nő. Ez a foglalkozások, munkakörök nemek szerinti szegregációjából ered.

A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	NŐ
2008	13	5
2009	13	5
2010	13	5
2011	7	4
2012	7	4
2013	7	4

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Van-e nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen (foglalkoztatás, közoktatás, szakképzés, szociális ellátás)?	nem	igen
Biztosított-e a gyermeküket egyedül nevelő nők rugalmas munkavégzése? (bölcsőde, óvoda rugalmas nyitva tartás)	igen	nem
Van-e a településen célzottan a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás? (védőnő, nőgyógyász, családsegítő szolg., gyermekjóléti szolg.,)	igen	nem
Van-e megfelelő tájékoztatás és hatékony segítség a településen a fogamzásszabályozás, anya- és gyermekgondozás területén?	igen	nem
Alkalmazkodnak-e az önkormányzat által fenntartott nevelési, oktatási, szociális intézmények a nők foglalkoztatási igényeihez?	igen	nem
Biztosított-e a nők részvétele a helyi döntéshozatalban?	igen	nem

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Nők helyzete	Nincs nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.	Nemekre érzékeny adatgyűjtés
	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Készségfejlesztő tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzése a településen.	Képzések a településen a nők számára

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer:

1. saját jogú:
 1. az öregségi nyugdíj
 2. a rehabilitációs járadék és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít:
 1. az özvegyi nyugdíj;
 2. az árvaellátás;
 3. a szülői nyugdíj;
 4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások;
 5. özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. 2007.január 1-jétől 2012.december 31-ig a település jegyzője biztosította az ellátást, majd 2013. január 1-jétől a járási hivatalok határákörébe került át az ellátás.

Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	22
2009	12
2010	11
2011	11
2012	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorú népesség főbb jellemzői

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	1979	2693	4672
2009	1936	2626	4562
2010	1931	2553	4484
2011	1901	2534	4435

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban és a nyugdíjszerű ellátásban részesülők korösszetételére vonatkozólag nincs adatunk, viszont a demográfiai adatokból jól látszik, hogy a település 15,22%-a 65 év feletti korosztály (2272fő). (10.oldal) A nyugdíjas férfiakkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma. Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az 55-64 évesek munkaerő-piaci helyzetére vonatkozó adatokkal az önkormányzat nem rendelkezik. Országos kimutatások alapján ez a korosztály kiemelten veszélyeztetett csoport az esélyegyenlőségi szempontok szerint. Bár jelenleg emelkedést mutatnak az adatok mégsem mondható kielégítőnek. A célzott intézkedések megfogalmazásához viszont szükséges, hogy konkrét adatokkal rendelkezünk a korosztályt illetően.

Mutató/dimenzió	2007	2008	2009	2010	2011
Az 55-64 évesek foglalkoztatási rátája, %	33,1	31,4	32,8	34,4	35,8
Nemek szerint					
férfi	41,7	38,5	39,9	39,6	39,8
nő	26,2	25,7	27	30,1	32,4

Régiók szerint	2007	2008	2009	2010	2011
Közép-Magyarország	39,4	39,3	40,7	39,9	41,2
Közép-Dunántúl	34,9	30,8	31,9	33,8	37,3
Nyugat-Dunántúl	38,6	33,6	35,7	36,7	36,5
Dél-Dunántúl	25,7	21,9	26,9	32,4	32,6
Dunántúl	33,1	28,8	31,5	34,3	35,5
Észak-Magyarország	27,8	26,9	27,5	29,8	30,1
Észak-Alföld	26,6	26,5	27,3	28,7	31
Dél-Alföld	30,3	29,3	28,6	32,5	34,5
Alföld és Észak	28,2	27,5	27,8	30,3	31,9

A közszolgáltatásokhoz, információhoz való hozzáférés, programok

A városban több nyugdíjas szervezet működik

A **Csenki Imre Nyugdíjas Klub** 2008. szeptemberében alakult és minden második héten klubfoglalkozást tart. E mellett a **Püspökladányi Kossuth Olvasókör**, a **MÁV Nyugdíjas Szervezet**, a **Püspökladányi Tűzoltók Nyugdíjas Egyesülete** és a **Pedagógus Nyugdíja Klub**. Minden klub folyamatosan várja leendő új tagjait biztosítva a tevékeny időskort, közös programok, közös kirándulások szervezésével.

A Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezet az **Idősek Klubját**. Ez egy nappali ellátást nyújtó intézmény, ahol a saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozását biztosítják. Felvehető az a 18. életévét betöltött személy is, aki egészségi állapotára figyelemmel szociális és mentális gondozásra szorul. Az intézmény biztosítja az igény szerinti ebédet, a napközbeni tartózkodást, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésének lehetőségét. A lakossági jelzések és a jelzőrendszeri tagok folyamatos jelzései biztosítják, hogy az intézmény látóterébe kerüljenek a segítségre szoruló idős személyek.

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	2180	80	4%
2009	2222	80	4%
2010	2236	80	4%
2011	2223	80	4%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Van-e a településen célzott adatgyűjtés az idősekről (pl. egyedül élő, egyedül élő nők)	nem	igen
Biztosítottak-e a településen az egészségügyi és szociális alapellátások?	igen	nem
Biztosított-e az idős személyek közösségi programokban való csoportos részvétele?	igen	nem
Biztosított-e az idősök számára a nappali ellátás?	igen	nem
Biztosított-e az idősök számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény?	nem	igen
Biztosított-e az idősök számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást, mint az ápolást, gondozást nyújtó intézmény?	nem	igen
Meghaladja-e a településen az 50 év felettek körében a regisztrált munkanélküliek számaránya a 10 %-ok?(3352fő/335fő)	igen	nem

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Idősek helyzete	Nincs az idősekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.	Korcsoporra érzékeny adatgyűjtés
	Nincs az idősek számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.	Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése	Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény
	Nincs az idősek számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást, mint az ápolást, gondozást nyújtó intézmény?	Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése	Ápolást, gondozást nyújtó intézmény

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élő személyek, az esélyegyenlőségi program kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportja.

Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény szerint:

Fogyatékkal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

10/2006. (II. 16.) OGY HATÁROZAT AZ ÚJ ORSZÁGOS FOGYATÉKOSÜGYI PROGRAM törekvése, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az előnyben részesítés kötelezettségének elvei szerint a fogyatékos személyt nem érhet hátrányos megkülönböztetés, nem részesülhet ránézve sérelmes elbírálásban, kirekesztésben, fogyatékosága miatt nem lehet korlátozott a más emberek számára elérhető közjavakhoz való hozzáférésben.

A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	481	nincs adat
2009	453	nincs adat
2010	425	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Magyarország különböző törvényekkel, rendeletekkel próbálja elősegíteni a fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátását. Ezek az ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott, aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül, akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal a Püspökladányban fogyatékkal élő személyeket illetően.

**A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés,
akadálymentesítés**

Az önkormányzat folyamatosan biztosítja az épületek akadálymentesítését és vállalt feladatának tekinti, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy tervezzen meg, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, hogy az már AKADÁLYMENTES legyen. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangostérkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.)

A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
A közszférában arányuknak megfelelő mértékben dolgoznak-e fogyatékkal élő munkavállalók a településen?	részben	nem
Az önkormányzat által fenntartott tömegközlekedési rendszerek megfelelnek-e az egyenlő hozzáférés követelményeinek?	nem jellemző	nem
Biztosított-e az akadálymentesítés az önkormányzati intézményekben?	részben	igen
A szociális alapellátás szolgáltatásai hozzáférhetőek és elérhetőek-e a fogyatékkal élő emberek számára?	igen	nem
A szociális szakellátás szolgáltatásai segítik-e a fogyatékkal élő emberek rehabilitációját?	igen	nem

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Fogyatékkal élők helyzete	Az önkormányzat nem rendelkezik kellő adattal a fogyatékkal élők számára és igényeire vonatkozóan.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.	Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtés

8.Helyi partnerség

A jegyzői adatszolgáltatás szerint a településen több mint 80 különböző célú civil szervezet van. Az oktatás területén 12 civil szervezet dolgozik, a kulturális tevékenységet 11 civil szervezet biztosítja. Az egészségügy területén 4 civil szervezet dolgozik.

A sport területén a legaktívabbak a város civil erői, itt 21 szervezetről van tudomásunk.

Környezetvédelmi programokban 4 szervezet dolgozik. 3 roma esélyegyenlőséget elősegítő szervezet végez munkát a településen. Kimondottan a fogyatékkal élő személyek segítésére egy szervezet van jelen, a fogyatékoságon belül a látássérült embereknek nyújt segítséget.

Az önkormányzat látókörében főleg azok a civil szervezetek vannak, amelyek együttműködnek a településsel, támogatást kérnek a városvezetéstől és programokban együttműködnek az önkormányzattal, vagy önkormányzat intézményeivel.

Minden szervezet munkája elősegíti a település esélyegyenlőségét, ezért az önkormányzat a lehetőségeihez mérten támogatja a civileket.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a Polgármesteri Hivatal, az oktatási és nevelési intézmények, az egészségügyi intézmények, a szociális intézmények és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat munkatársainak bevonásával készült. Az adatgyűjtés alapját képezik az önkormányzat programjai, tervei és koncepciói. Alapul szolgált az önkormányzat intézményeinek adatai is. Az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program intézkedési tervét. A Program átfogó képet ad a városban élő célcsoportok helyzetéről, esélyegyenlőségéről. Az elkészült dokumentum a helyben szokásos módon, Püspökladány város honlapján kerül közzétételre.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított probléma	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. A szociális szolgáltatástervezési koncepció nem tartalmaz a romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedéseket.	A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata	A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata
	2. A romákra vonatkozó adatok hiányossága	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Romákra vonatkozó adatgyűjtés
Gyermekek	1. Oktatási-nevelési intézmények teljes körű akadálymentesítése	Céltzott pályázatok figyelése	Akadálymentesítés
Nők	1. Nincs nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.	Nemekre érzékeny adatgyűjtés
	2. A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Készségfejlesztő tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzése a településen.	Képzések a településen a nők számára

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított probléma	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Idősek	1. Nincs az idősekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.	Korcsoporra érzékeny adatgyűjtés
	2. Nincs az idősek számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.	Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése	Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény
	3. Nincs az idősek számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást, mint az ápolást, gondozást nyújtó intézmény?	Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése	Ápolást, gondozást nyújtó intézmény
Fogyatékkal élők	1. Az önkormányzat nem rendelkezik kellő adattal a fogyatékkal élők számára és igényeire vonatkozóan.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.	Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtés

Püspökladány Helyi Esélyegyenlőségi Program

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1. Az intézkedés címe	A szociális szolgáltatástervezési koncepció nem tartalmaz a romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedéseket.	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Romák és/vagy mélyszegénységben élők	
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 felülvizsgált koncepció
	Célérték	1 felülvizsgált koncepció
Célérték elérésének dátuma	2014.12.31.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	nem releváns	
Az intézkedés tartalma	A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	szociális szolgáltatástervezési koncepció	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Polgármesteri Hivatal dolgozói	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	szakmai együttműködések révén	

Püspökladány Helyi Esélyegyenlőségi Program

2. Az intézkedés címe		Romákra vonatkozó adatgyűjtés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2014.12.31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humánerőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén

Püspökladány Helyi Esélyegyenlőségi Program

3. Az intézkedés címe		Akadálymentesítés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyermekek
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	részlegesen akadálymentesített épületek
	Célérték	épületek akadálymentesítése
Célérték elérésének dátuma		2018.12.31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Oktatási-nevelési intézmények épületeinek akadálymentesítése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Oktatási-nevelési intézmények, Városfejlesztési Iroda
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		érintettek együttműködése révén

4. Az intézkedés címe		Nemekre érzékeny adatgyűjtés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2014.12.31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén

5. Az intézkedés címe		Képzések a településen a nők számára
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 megállapodás
	Célérték	1 megállapodás
Célérték elérésének dátuma		2014.12.31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Készségfejlesztő, szocializációs tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzések
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		képzéseket eredményesen elvégzők száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Polgármesteri Hivatal
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén

6. Az intézkedés címe		Korcsoportra érzékeny adatgyűjtés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2014. december 31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humánerőforrás fejlesztése
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén

7. Az intézkedés címe		Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2018. december 31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Idősek számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati forrás, Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Iroda humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén

8. Az intézkedés címe		Ápolást, gondozást nyújtó intézmény
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2018. december 31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Idősek számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás, mint az ápolást, gondozást nyújtó intézmény
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati forrás, Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Iroda humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén

9. Az intézkedés címe		Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2014. december 31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humánerőforrás fejlesztése
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén

Püspökladány Helyi Esélyegyenlőségi Program

96

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) – Összegző tábla

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata	Nem tartalmaz a romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedéseket	Konkrét intézkedési terv	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata	Polgármester	2014.12.31.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Polgármesteri Hivatal	szakmai együttműködés
2	Romákra vonatkozó adatgyűjtés	Adathiány	Adatfeldolgozás, adatelemzés	IVS	Adatgyűjtő és elemző munkacsoport	Polgármester	2014.12.31	munkaterv	humán erőforrás	Társadalmi együttműködés
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítések	részlegesen akadálymentesített épületek	épületek akadálymentesítése	IVS, Pedagógiai Programok	Oktatási-nevelési intézmények épületeinek akadálymentesítése	Polgármester	2018.12.31.	munkaterv	érintettek együttműködése, pénzügyi erőforrás	érintettek együttműködése
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nemekre érzékeny adatgyűjtés	Adathiány	Adatfeldolgozás, adatértékelés	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Adatgyűjtő és elemző munkacsoport	Polgármester	2014.12.31.	jegyzőkönyv, munkaterv	humán erőforrás	Társadalmi együttműködés
2	Képzések a településen élő nők számára	Magas női munkanélküliség aránya	Az arány csökkentése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Készségfejlesztő, szocializációs tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő képzések	Polgármester	2014.12.31.	Képzések eredményessége	humán erőforrás	Társadalmi együttműködés

Püspökladány Helyi Esélyegyenlőségi Program

97

IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősekre vonatkozó adatgyűjtés	Adathiány	Adatfeldolgozás, adatértékelés	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Adatgyűjtő és elemző munkacsoport	Polgármester	2014.12.31.	Jegyzőkönyv, munkaterv	Humán erőforrás	Társadalmi együttműködés
2	Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény	Nincs a településen	Idősek számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Idősek számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény	Polgármester	2018.12.31	munkaterv	pályázati forrás, pénzügyi forrás, humán erőforrás	Társadalmi együttműködés
3	Ápolást-gondozást nyújtó intézmény	Nincs a településen	Idősek számára a személyes gondoskodás keretébe tartozó ápolást-gondozást nyújtó intézmény	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		Polgármester				Társadalmi együttműködés
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élő személyekre vonatkozó adatgyűjtés	Adathiány	Adatfeldolgozás, adatértékelés	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Adatgyűjtő és elemző munkacsoport	Polgármester	2014.12.31.	Jegyzőkönyv	Humán erőforrás	Társadalmi együttműködés

Püspökladány Helyi Esélyegyenlőségi Program

Megvalósítás

Püspökladány Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Annak érdekében, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított legyen, Püspökladány Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Fórumot állít fel és működtet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum tagjai:

- települési önkormányzat képviselői
- önkormányzati intézmények, szolgáltatók képviselői
- nem önkormányzati intézmények képviselői
- civil partnerek képviselői

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum feladatai:

- A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulásának nyomon követése, dokumentálása;
- a kitűzött célok megvalósulásának vizsgálata, a szükséges beavatkozások meghatározása, beépítése az Intézkedési tervbe;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program kétévenkénti felülvizsgálata;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, társadalmi konzultációra bocsátása.

Az Intézkedési tervben megjelenített intézkedések részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület és intézménycsoport képviselőinek aktív részvételével, az e célból létrehozott **tematikus munkacsoportokon belül** valósul meg.

A program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges. Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében Püspökladány Város Önkormányzata a Programot közzéteszi, az egyes intézkedések várható és elért eredményeiről a lakosságot tájékoztatja, illetve évente fórumot szervez.

Felelős: Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év október 31.

Kötelezettségek és felelősségi körök

Püspökladány Város a Helyi Esélyegyenlőségi Programjának **végrehajtásáért** a települési önkormányzat részéről Dombi Imréné Polgármester felel.

A polgármester feladata és felelőssége:

- annak biztosítása, hogy a település minden lakója, de főként az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő intézmények, szolgáltatók dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat;
- annak biztosítása, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedések végrehajtásához;
- az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépéseket megtétele, a jogsértés következményeinek elhárítása céljából a szükséges intézkedések megtétele.

Püspökladány Város település Helyi Esélyegyenlőségi Programja megvalósításának **koordinációjáért** a települési önkormányzat részéről Keserű László, Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője felel.

Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- az intézkedési tervben érintett felek tevékenységének összehangolása, koordinálása;
- az intézkedések végrehajtásának nyomon követése;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkájának koordinálása.

Elfogadás módja és dátuma

Püspökladány Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját a szakmai és társadalmi megvitatását követően az önkormányzat képviselőtestülete megvitatta, és 88/2013 (VI. 27.) számú határozatával elfogadta.

Püspökladány, 2013. június 27.

.....

polgármester

.....

jegyző